

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової палати
від 13.09.2017 № 18-3

ЗВІТ

про результати аудиту ефективності управління Міністерством енергетики та вугільної промисловості України об'єктами державної власності у електроенергетичному комплексі

Київ 2017

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА.....	3
ВСТУП.....	5
1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ТА ПРОГРАМНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ І РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ	5
2. ЗДІЙСНЕННЯ МІНЕНЕРГОВУГІЛЛЯМ ФУНКЦІЙ УПОВНОВАЖЕНОГО ОРГАНУ УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	10
3. АНАЛІЗ СТАНУ ВІДНОВЛЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ТА ЛІКВІДАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ	24
4. АНАЛІЗ ОКРЕМИХ ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ	26
5. УПРАВЛІННЯ МІНЕНЕРГОВУГІЛЛЯ ОБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ У У ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНОМУ КОМПЛЕКСІ В РОЗРІЗІ ОКРЕМИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	28
5.1. ДП «НЕК «Укренерго»	28
5.1.1. Відокремлений підрозділ «Північна ЕС» ДП «НЕК «Укренерго»	36
5.1.2. Відокремлений підрозділ «Південна ЕС» ДП «НЕК «Укренерго» ...	40
5.2. ДП «Харківський НДІ комплексної автоматизації».....	43
5.3. ДП «Спеціалізована база з комплектної поставки електроенергетичного обладнання»	46
ВИСНОВКИ	49
ПРОПОЗИЦІЇ.....	55
Додатки	57

ПРЕАМБУЛА

Підстава для проведення аудиту: План роботи Рахункової палати на II півріччя 2017 року.

Мета аудиту: встановлення фактичного стану справ щодо управління Міністерством енергетики та вугільної промисловості України (далі – Міненерговугілля) об'єктами державної власності у електроенергетичному комплексі, що мають фінансові наслідки для державного бюджету.

Його оцінка з точки зору законності та ефективності виконання Міненерговугіллям визначених повноважень відповідно до законодавства України.

Предмет аудиту: діяльність Міненерговугілля у 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року щодо управління, використання і розпорядження об'єктами державної власності у електроенергетичному комплексі.

Нормативно-правові акти, розпорядчі й інші документи, що регламентують діяльність Міненерговугілля та державних підприємств, установ, організацій і об'єднань, які належать до сфери управління Міненерговугілля, та господарських товариств, щодо яких Міненерговугілля здійснює управління корпоративними правами держави, з питань управління об'єктами державної власності.

Фінансова, статистична, бухгалтерська звітність, первинні документи і дані, що стосуються діяльності державних підприємств, установ, організацій, що належать до сфери управління Міненерговугілля, та господарських товариств, щодо яких Міненерговугілля здійснює управління корпоративними правами держави, в частині управління об'єктами державної власності.

Об'єкти аудиту: Міненерговугілля; державні підприємства, установи, організації та об'єднання, що належать до сфери управління Міненерговугілля у електроенергетичному комплексі, та господарські товариства, щодо яких Міненерговугілля здійснює управління корпоративними правами держави у електроенергетичному комплексі, перелік яких затверджено наказами Міненерговугілля від 30.07.2014 № 536 та 15.01.2016 № 16, зокрема Державне підприємство «Національна енергетична компанія «Укренерго» (далі – ДП «НЕК «Укренерго») та його відокремлені підрозділи «Північна ЕС» і «Південна ЕС»; Державне підприємство «Спеціалізована база з комплектної поставки електроенергетичного обладнання»; Державне підприємство «Харківський НДІ комплексної автоматизації».

Направлено запит Міністерству економічного розвитку і торгівлі України.

Критерії, які використовувалися у ході аудиту:

- щодо результативності: повнота і своєчасність виконання Міненерговугіллям покладених на нього повноважень з управління об'єктами державної власності для максимального забезпечення державних потреб у електроенергетичному комплексі; досягнення мети програмних документів щодо розвитку та функціонування електроенергетичного комплексу;
- щодо оцінки ефективності: стан фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання електроенергетичного комплексу; стан використання та збереження ними державного майна; рівень досягнення економічних показників, визначених фінансовими планами та програмними документами стосовно розвитку та функціонування електроенергетичного комплексу;
- щодо законності: відповідність управлінських рішень об'єктів аудиту положенням чинного законодавства.

Початкові обмеження щодо проведення аудиту:

- часові: аудит проводиться за 2015–2016 роки та I півріччя 2017 року;
- географічні: ефективність управління Міненерговугіллям об'єктами державної власності проаналізовано на центральному (м. Київ) та регіональному рівнях (Дніпропетровська, Одеська та Харківська області).

Методи збирання даних:

- аналіз нормативно-правових, програмних, розпорядчих актів, пов'язаних з предметом аудиту;
- аналіз установчих, планових та звітних документів уповноваженого органу управління, державних підприємств, установ, організацій і об'єднань та господарських товариств, щодо яких Міненерговугілля здійснює управління корпоративними правами держави, що належать до сфери управління Міненерговугілля;
- оцінка управлінських рішень;
- огляд об'єктів аудиту;
- аналіз та узагальнення результатів попередніх контрольних заходів Рахункової палати;
- опрацювання матеріалів засобів масової інформації та спеціальних видань;
- надання запитів з питань аудиту та отримання пояснень посадових осіб об'єктів аудиту.

За результатами аудиту підписано шість актів.

Аудит із зазначеного питання проводиться вперше.

ВСТУП

Основою електроенергетики України є об'єднана енергетична система (далі – ОЕС), яка здійснює централізоване забезпечення електроенергією внутрішніх споживачів, взаємодіє з енергосистемами суміжних країн, забезпечує імпорту і експорту електроенергії. Вона поєднує енергогенеруючі потужності, розподільчі мережі регіонів України, пов'язані між собою системоутворюючими лініями електропередач напругою 220-750 кВ. Оперативно-технологічне керування ОЕС і режимами енергосистеми здійснюється централізовано державним підприємством НЕК «Укренерго».

Реформування енергетики є однією з головних реформ в українській економіці, які сьогодні реалізуються Президентом України, Верховною Радою України та Урядом. При цьому енергетична євроінтеграція України передбачає об'єднання з енергосистемою континентальної Європи (інтеграція ОЕС України з ENTSO-E). Для цього передбачається проведення низки технологічних заходів, які мають на меті, перш за все, модернізацію інфраструктури, підвищення якості виробництва та передачі електроенергії, а також посилення власної енергетичної безпеки та енергонезалежності. Такі заходи вже найближчим часом вимагатимуть значних фінансових витрат, зокрема коштів державних підприємств електроенергетичної галузі, коштів кредитів (позик) міжнародних фінансових організацій (МБРР, ЄБРР, ЄІБ), залучених Україною за відповідними угодами з цими організаціями, а також інвестиційної складової від тарифу на електроенергію.

За таких обставин перегляд стратегічних орієнтирів розвитку енергетичного комплексу України набув особливої актуальності.

1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ТА ПРОГРАМНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ І РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ

Правові основи господарської діяльності (господарювання) встановлені Господарським кодексом України¹ (далі – Господарський кодекс, Кодекс).

Під господарською діяльністю у Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність (стаття 3).

Суб'єктами господарювання визнаються учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію, мають відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями, в тому числі і державні підприємства (частини 1, 2 статті 55).

Кодекс розподіляє підприємства за формами власності, на основі якої вони діють, визначаючи серед них і державне підприємство, що діє на основі державної власності та яке може бути лише унітарним (стаття 63).

---

¹ Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV.

Стаття 73 Кодексу визначає, що державне унітарне підприємство утворюється компетентним органом державної влади в розпорядчому порядку на базі відокремленої частини державної власності, як правило, без поділу її на частки, і входить до сфери його управління. Орган державної влади, до сфери управління якого входить підприємство, є представником власника і виконує його функції у межах, визначених Кодексом та іншими законодавчими актами. Майно підприємства перебуває у державній власності і закріплюється за ним на праві господарського відання чи праві оперативного управління. Державні унітарні підприємства діють як державні комерційні або казенні підприємства.

Частиною шостою статті 73 Кодексу визначалось, що органом управління державного унітарного підприємства є керівник підприємства, який призначається органом, до сфери управління якого входить підприємство, і є підзвітним цьому органу. Після змін, внесених до Кодексу² 02.06.2016, визначено, що органами управління державного унітарного підприємства є: керівник підприємства, який призначається суб'єктом управління або наглядовою радою підприємства і є підзвітним органу, який його призначив; наглядова рада підприємства (у разі її утворення), що контролює і регулює діяльність керівника підприємства.

Кодекс визначає особливості господарської діяльності державних комерційних підприємств (стаття 75). Зокрема, установлює, що державне комерційне підприємство зобов'язане складати і виконувати річний фінансовий план на кожен наступний рік, який є його основним плановим документом та відповідно до якого підприємство отримує доходи і здійснює видатки.

Кодексом встановлено, що **повноваження** суб'єктів управління у державному секторі економіки – Кабінету Міністрів України, міністерств, інших органів влади та організацій **щодо суб'єктів господарювання визначаються законом** (частина 3 статті 22 Кодексу). Таким законом є Закон України «Про управління об'єктами державної власності»³ (далі – Закон № 185), який визначає правові основи управління об'єктами державної власності.

Згідно із статтею 1 Закону № 185 **управління об'єктами державної власності** – це здійснення Кабінетом Міністрів України та уповноваженими ним органами, іншими суб'єктами, визначеними цим Законом, повноважень щодо реалізації прав держави як власника таких об'єктів, пов'язаних з володінням, користуванням і розпорядженням ними, у межах, визначених законодавством України, з метою задоволення державних та суспільних потреб.

Статтями 3, 4 Закону № 185 визначено, зокрема, що об'єктами управління є майно, яке передане державним підприємствам, а суб'єктами управління – міністерства (далі – уповноважені органи управління).

Довідково. До компетенції уповноважених органів управління згідно із статтею 6 Закону № 185 віднесено, зокрема, прийняття рішення про створення, реорганізацію і ліквідацію підприємств, установ та організацій, заснованих на державній власності;

---

² Закон України від 02.06.2016 № 1405.

³ Закон України від 21.09.2006 № 185.

затвердження їх статутів (положень); призначення на посаду та звільнення з посади керівників державних унітарних підприємств, у яких не утворено наглядову раду, установ, організацій та господарських структур, у статутному капіталі яких більше 50 відс. акцій (часток) належать державі, та в яких не утворено наглядову раду, укладають і розривають з ними контракти, здійснюють контроль за дотриманням їх вимог; забезпечення призначення (обрання) незалежних членів наглядових рад державних унітарних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відс. акцій (часток) належать державі; затвердження стратегічних планів розвитку державних підприємств, річних фінансових та інвестиційних планів та здійснення контролю за їх виконанням; здійснення управління корпоративними правами держави.

У 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року, реалізуючи свої повноваження щодо управління об'єктами державної власності, **Міненерговугілля затверджувало переліки державних підприємств, установ, організацій та об'єднань, що належать до сфери його управління, та господарських товариств, щодо яких здійснює управління корпоративними правами держави⁴, в т. ч. у електроенергетичному комплексі.**

У зазначеному періоді у електроенергетичному комплексі до відповідних переліків загалом було включено **46 державних підприємств, установ, організацій та об'єднань та господарських товариств, щодо яких Міненерговугілля здійснює управління корпоративними правами держави (далі – підприємства).** Інформація про ці підприємства наведена у Додатку 1.

Необхідно відзначити, що окремі з підприємств належать до об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації⁵, та не підлягають приватизації, але можуть бути корпоративізовані, а також мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави⁶.

Господарським кодексом передбачено, що **держава** для реалізації економічної політики, виконання цільових економічних та інших програм і програм економічного і соціального розвитку **застосовує різноманітні засоби і механізми регулювання господарської діяльності.** До таких засобів, зокрема, віднесено **надання інвестиційних, податкових та інших пільг, дотацій, компенсацій, цільових інновацій та субсидій (стаття 12).**

Аналізом норм чинного законодавства встановлено, що **для підприємств електроенергетичного комплексу податкові пільги за галузевою ознакою не встановлювалися.**

У періоді, що перевірявся, правові, економічні та організаційні засади діяльності в електроенергетиці визначав Закон України від 16.10.97 № 575 «Про електроенергетику»⁷ (далі – Закон № 575), а саме: державна політика в

⁴ Накази Міненерговугілля від 30.07.2014 № 536, 15.01.2016 № 16.

⁵ Закон України від 07.07.99 № 847-XIV.

⁶ Постанова Кабінету Міністрів України від 04.03.2015 № 83.

⁷ Втратив чинність згідно із Законом України від 13.04.2017 № 2019-VIII «Про ринок електричної енергії», крім визначення окремих термінів та абзаців 1 і 2 частини 2 статті 12, статей 15, 15¹, 17, які втрачають чинність з дати початку дії нового ринку електричної енергії – з 01.07.2019; ст. 9, яка втрачає чинність з 11.06.2018.

електроенергетиці базується, зокрема, на принципі державного регулювання (стаття 5). Законом № 575 передбачено, що державне управління в електроенергетиці здійснюють центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики в електроенергетичному комплексі, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі (стаття 8).

Довідково. Відповідно до Закону № 575 «електроенергетика» – це галузь економіки України, що забезпечує споживачів енергією. Відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» «електроенергетика» – це галузь економіки України, що забезпечує споживачів електричною енергією.

У березні 2006 року Уряд схвалив Енергетичну стратегію України до 2030 року, яка у 2013 році була схвалена в новій редакції⁸ (далі – Енергостратегія). Її основними завданнями було визначено формування дієвої системи управління в паливно-енергетичному комплексі (далі – ПЕК) та нормативно-правове забезпечення реалізації цілей розвитку ПЕК. Відповідальним за її реалізацію є Міненерговугілля.

Підрозділом 14.2. розділу 14 Енергостратегії було визначено перелік програм, розроблення або оновлення яких є необхідною умовою реалізації Енергостратегії, а саме – Галузева програма розвитку електричних мереж напругою 35-110(150) кВ та визначення обсягів реконструкції електричних мереж напругою 0,4-10 кВ і План реконструкції та модернізації теплоелектростанцій і теплоелектроцентралей.

Енергостратегією також було передбачено розробити і затвердити: Державну цільову програму розвитку магістральних та міждержавних електричних мереж напругою 220-750 кВ; Галузеву програму модернізації ліній та підстанцій напругою 220-750 кВ; Програму інтеграції ОЕС України в енергосистему європейських країн, у тому числі план заходів щодо приведення генеруючих об'єктів і об'єктів електромереж у відповідність із вимогами ENTSO-E (схеми первинного і вторинного регулювання, диспетчеризації тощо); Програму адаптації нормативно-технічних вимог з експлуатації обладнання об'єктів електроенергетики відповідно до європейських стандартів.

Встановлено, що протягом дії Енергостратегії (до 18.08.2017, коли Урядом була схвалена Енергетична стратегія України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність»⁹) **більшість програмних документів, необхідність оновлення або розроблення яких була визначена нею, не прийнято.** У 2017 році відповідними рішеннями Кабінету Міністрів України¹⁰ було оновлено лише план реконструкції та модернізації теплоелектростанцій і теплоелектроцентралей.

Схвалена Урядом 18 серпня 2017 року Енергетична стратегія України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність»

⁸ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 № 1071-р.

⁹ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.08.2017 № 605-р.

¹⁰ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.03.2017 № 133-р.

(далі – ЕСУ) окреслює стратегічні орієнтири розвитку ПЕК України на період до 2035 року. В рамках розробки та затвердження Урядом плану заходів з її реалізації завдання та показники ЕСУ мають бути деталізовані та відображені у відповідних програмах розвитку підгалузей.

Довідково. Координацію і контроль за реалізацією ЕСУ здійснюють Уряд і РНБО в межах їх повноважень. При цьому Уряд забезпечує контроль за прийняттям необхідних організаційно-розпорядчих заходів щодо обов'язкового врахування положень ЕСУ при: затвердженні програм та планів дій органів виконавчої влади; розробленні проектів законодавчих актів та нормативно-правових актів; затвердженні програми соціально-економічного розвитку; щорічному затвердженні прогнозного (на п'ять років) балансу паливно-енергетичних ресурсів в Україні. У ЕСУ визначено, що її цілі, завдання та механізми реалізації мають бути враховані при формуванні планів діяльності органів державної влади, суб'єктів господарювання та при розробленні державних цільових програм.

Відповідальність за розробку ЕСУ, моніторинг результатів, координацію та уточнення заходів з її реалізації покладається на Міненерговугілля. Міненерговугілля забезпечує моніторинг реалізації ЕСУ та вносить пропозиції щодо уточнення цільових значень та механізмів її реалізації.

Для забезпечення сталості державної енергетичної політики та реалізації цілей ЕСУ Міненерговугілля, зокрема, розробляє План заходів з реалізації ЕСУ, який затверджується Урядом; здійснює підготовку та оприлюднює Національну доповідь з питань реалізації державної енергетичної політики тощо. Розпорядженням Уряду від 18.08.2017 № 605-р (пункт 2) передбачено, що проект плану заходів з реалізації ЕСУ має бути внесений Міненерговугіллям разом з іншими центральними органами виконавчої влади на розгляд Кабінету Міністрів України у чотиримісячний строк (тобто до грудня 2017 року). Відповідно, на сьогодні триває робота з розроблення зазначеного проекту плану.

Законом України від 24.10.2013 № 663-VII «Про засади функціонування ринку електричної енергії України», який діяв до 11.06.2017¹¹, було передбачено, що ДП «НЕК «Укренерго» щороку відповідно до порядку, затвердженого Міненерговугілля, готує план розвитку об'єднаної енергетичної системи України на наступні десять років і погоджує його з Міненерговугілля, НКРЕКП та Держенергоефективності. План розвитку об'єднаної енергетичної системи України на наступні 10 років затверджується Урядом (пункт 10 частини 2 статті 17).

На виконання вказаного закону ДП «НЕК «Укренерго» послідовно розроблялися проекти Плану розвитку Об'єднаної енергосистеми України на 2014–2025 роки, на 2015–2026 роки та на 2016–2026 роки. Проте жоден з них із заінтересованими органами влади остаточно не погоджувався, відповідно, на затвердження Уряду не подавався.

---

¹¹ Дата набуття чинності Законом України від 13.04.2017 № 2019-VIII «Про ринок електричної енергії», який визнано таким, що втратив чинність відповідно до Закону України від 24.10.2013 № 663-VII «Про засади функціонування ринку електричної енергії України».

Із втратою чинності Законом України «Про засади функціонування ринку електричної енергії» підстави для розроблення і затвердження Плану розвитку об'єднаної енергетичної системи України на наступні десять років відсутні.

Важливо зазначити, що Закон України від 13.04.2017 № 2019-VIII «Про ринок електричної енергії», який набув чинності 11.06.2017, суттєво змінив правові, економічні та організаційні засади функціонування ринку електричної енергії, які раніше визначалися Законами України «Про електроенергетику» та «Про засади функціонування ринку електричної енергії».

Довідково. Основні умови діяльності учасників ринку електричної енергії та взаємовідносин між ними визначаються нормативно-правовими актами, що регулюють впровадження цього закону, зокрема: 1) правилами ринку, які, в т.ч., визначають правила функціонування балансуючого ринку та ринку допоміжних послуг; 2) правилами ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку; 3) кодексом системи передачі, кодексом систем розподілу; 4) кодексом комерційного обліку; 5) правилами роздрібного ринку; 6) іншими нормативно-правовими актами.

Правила ринку, кодекс системи передачі та кодекс комерційного обліку розробляються і адмініструються оператором системи передачі¹² та затверджуються Регулятором¹³. Правила ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку розробляються і адмініструються оператором ринку та затверджуються Регулятором. Кодекс систем розподілу та правила роздрібного ринку затверджуються Регулятором (стаття 2). Також законом передбачено, що щороку до 1 травня оператор системи передачі розробляє та подає на затвердження Регулятору план розвитку системи передачі на наступні 10 років (стаття 37).

Отже, чинне законодавство достатньою мірою визначає правові основи господарської діяльності, повноваження уповноважених державних органів управління і суб'єктів управління тощо. У сфері електроенергетики, на виконання зобов'язань України з Європейським Союзом, законодавство змінювалося. У періоді, що перевірявся, програмне забезпечення питань розвитку паливно-енергетичного комплексу, зокрема в електроенергетичній галузі, було недостатнім.

2. ЗДІЙСНЕННЯ МІНЕНЕРГОВУГІЛЛЯМ ФУНКЦІЙ УПОВНОВАЖЕНОГО ОРГАНУ УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ

Головним органом у системі центральних органів виконавчої влади у формуванні та забезпеченні реалізації державної політики в електроенергетичному комплексі є Міненерговугілля.

У періоді, який аналізується, Міненерговугілля до 01.04.2017 діяло на підставі Положення затвердженого Президентом України ще у 2011 році¹⁴.

¹² Юридична особа, відповідальна за експлуатацію, диспетчеризацію, забезпечення технічного обслуговування, розвиток системи передачі та міждержавних ліній електропередачі, а також за забезпечення довгострокової спроможності системи передачі щодо задоволення обґрунтованого попиту на передачу електричної енергії.

¹³ НКРЕКП.

¹⁴ Указ Президента України від 06.04.2011 № 382.

При цьому, незважаючи на те, що відповідно до Закону України від 21.02.2014 № 742-VII «Про відновлення дії окремих положень Конституції України» (набув чинності 02.03.2014) Уряду було повернено повноваження щодо утворення, реорганізації та ліквідації міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, в т. ч. затвердження положення про міністерства, по відношенню до Міненерговугілля воно було реалізоване лише наприкінці березня 2017 року.

Положення про Міненерговугілля Кабінет Міністрів України затвердив постановою від 29.03.2017 № 208 (далі – Положення № 208). Тобто, з 02.03.2014 Положення про Міненерговугілля, затверджене Указом Президента України від 06.04.2011 № 382, не відповідає вимогам статті 3 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади», відповідно до якої положення про міністерство затверджує Кабінет Міністрів України.

Слід вказати, що у **Положенні № 208 не відображено низки повноважень Міненерговугілля** як уповноваженого органу управління, визначених для такого органу статтею 6 Закону № 185. Зокрема, у Положенні конкретно не передбачено повноваження Міненерговугілля щодо створення, реорганізації і ліквідації підприємств, установ та організацій, заснованих на державній власності (пункт 1 частини 1 статті 6 Закону № 185); затвердження статутів (положень) підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління, і господарських структур та здійснення контролю за їх дотриманням (пункт 3 частини 1 статті 6 Закону № 185); забезпечення проведення інвентаризації майна державних підприємств, установ, організацій, господарських структур відповідно до визначеного Кабінетом Міністрів України порядку (пункт 25 частини 1 статті 6 Закону № 185).

Таким чином, **діюче Положення про Міненерговугілля є недосконалим і його норми повною мірою не відповідають нормам Закону № 185.**

Як вже зазначалося, перелік державних підприємств, установ, організацій та об'єднань, що належать до сфери управління Міненерговугілля, та господарських товариств, щодо яких воно здійснює управління корпоративними правами держави, в т. ч. у електроенергетичному комплексі, затверджувалися відповідними наказами Міненерговугілля.

Водночас, **Міненерговугілля несвоєчасно, не у повному обсязі та з помилками відображало в названих переліках інформацію про такі підприємства**, а також про прийняті щодо них управлінські рішення. Наприклад, до переліку майже два роки не було включено інформацію про створене у 2014 році ДП «Спеціалізована база з комплектної поставки електроенергетичного обладнання». Більше року до переліку не було включено відомості про створене у 2016 році ДП «Калуська теплоцентраль-нова». Більше 1,5 року у переліку була відсутня інформація про порушення справи про банкрутство ДП «Регіональні електричні мережі», а також про реструктуризацію ДП «Укренергокомплект».

Такий стан роботи Міненерговугілля з актуалізації переліків не сприяє прозорості процесу реформування електроенергетичної галузі.

Організаційна структура Міненерговугілля

У періоді, що аналізується, Міненерговугілля очолювали Міністри: Демчишин В. В. (з 02.12.2014 по 14.04.2016); Насалик І. С. (з 14.04.2016 по даний час). При цьому, відповідно до розподілу функціональних повноважень між міністром та його заступниками, питання координації і контролю за діяльністю підприємств, установ та організацій електроенергетичного комплексу, що належать до сфери управління Міністерства, покладалися на заступників Міністра Светеліка О. Д. (з 17.12.2014 по 31.08.2016) та Корзуна А. В. (з 22.07.2016 по даний час).

В Міненерговугіллі безпосередньо завдання щодо забезпечення формування та реалізації державної політики в електроенергетичному комплексі покладені на Департамент електроенергетичного комплексу (з 2016 року директор Бусловець О. А.). Статус, структура та керівництво цього підрозділу (департамент, управління), неодноразово змінювалися, що негативно відбивалося на результатах його роботи.

Погодження Міненерговугіллям облікової політики підприємств електроенергетичної галузі

Правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні визначає Закон України від 16.07.99 № 996 «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (далі – Закон № 996). Статтею 6 Закону № 996 визначено, що, зокрема, міністерства у межах своєї компетенції, відповідно до галузевих особливостей, розробляють на базі національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку методичні рекомендації щодо їх застосування.

Аудитом встановлено, що **Міненерговугілля не забезпечило виконання цих вимог Закону № 996 і не розробило методичних рекомендацій** щодо особливостей застосування національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку підприємствами електроенергетичної галузі.

Законом № 996 передбачено, що підприємство самостійно визначає за погодженням з власником або уповноваженим ним органом, відповідно до установчих документів, облікову політику підприємства (частина 5 статті 8).

Згідно з нормами затвердженого Мінфіном Положення¹⁵, облікова політика підприємств державного сектору визначається у розпорядчому документі, який приймається підприємством і погоджується органом, до сфери управління якого воно належить, або уповноваженим органом.

Встановлено, що у 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року вимоги до власної облікової політики (її затвердження, оновлення, зміни) погоджували з

---

¹⁵ Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, які володіють та/або користуються об'єктами державної, комунальної власності (пункт 1 розділу II), затвержене наказом Мінфіну від 19.12.2006 № 1213.

Міненерговугіллям лише чотири підприємства електроенергетичної галузі, а саме – ДП «НЕК «Укренерго», ДПЗД «Укрінтеренерго», ДП «Харківський НДІ комплексної автоматизації» та ДП «Калуська теплоцентраль-нова».

Слід вказати, що **процес погодження Міненерговугіллям облікової політики** для окремих підприємств **розтягувався на кілька місяців**. Зокрема, облікова політика ДПЗД «Укрінтеренерго», затверджена наказом підприємства 26.12.2014, погоджена Міністерством через 4 місяці (09.04.2015). Облікова політика ДП «Харківський НДІ комплексної автоматизації», затверджена наказом підприємства 15.03.2016, погоджена через 5 місяців (02.08.2016). Облікова політика ДП «НЕК «Укренерго», затверджена наказом підприємства 24.06.2015, погоджена через 5 місяців (01.01.2016). При цьому слід зазначити, що у 2015–2016 роках облікова політика ДП «НЕК «Укренерго» змінювалася чотири рази, проте на погодження Міненерговугілля подавалася підприємством тільки один раз (про що вказано вище).

З одинадцяти інших працюючих підприємств, яким Міненерговугілля погоджувалися фінплани, облікову політику востаннє було погоджено для ДП «Регіональні електричні мережі» у 2014 році; для ДП «ДОНОРГРЕС» – у 2013 році; для ДП НДПВЦ «Укренергопраця» – у 2007 році. Відповідно, **окремі норми облікової політики цих підприємств у досліджуваний період є застарілими і містять посилання на нормативно-правові акти, які втратили чинність**. Як наслідок, **були штучно створені передумови для порушень**, зокрема, щодо обліку основних засобів та інвентаризації.

Рештою підприємств (8 од.)¹⁶ облікова політика на затвердження Міненерговугіллю взагалі не подавалася. Тобто, **по відношенню до цих підприємств Міненерговугілля, фактично, не забезпечило виконання норм чинного законодавства**. Це створювало передумови до порушень у їхній господарській діяльності.

Затвердження фінансових планів підприємств електроенергетичної галузі

Як вже зазначалося, **фінансовий план** (далі – фінплан) є **основним плановим документом державного підприємства**. Фінплан підлягає затвердженню до 1 вересня року, що передує плановому, якщо інше не передбачене законом.

Підприємства електроенергетики, ліцензована діяльність яких регулюється шляхом затвердження Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), складають фінплани з урахуванням затвердженої НКРЕКП структури тарифів на електричну та теплову енергію. Фінплани таких підприємств підлягають затвердженню до 31 грудня року, що передує плановому (стаття 75 Господарського кодексу України).

¹⁶ ДПВНДІ «Укренергомережпроект»; ДП «Львівське конструкторське бюро»; ДП «НДІ високих напруг»; ДП «Спеціалізований центр підготовки кадрів»; ДП «Управління міжвідомчої воєнізованої охорони»; ПАТ «Укргідроенерго»; ДП «Агенція з питань нерухомості та земельних відносин в ПЕК України», ПАТ «Дністрівська ГАЕС».

Фінплани підприємств, що є суб'єктами природних монополій, та підприємств, плановий розрахунковий обсяг чистого прибутку яких перевищує 50 млн грн, затверджуються Урядом, інших підприємств – органами, до сфери управління яких вони належать (стаття 75 Господарського кодексу України).

З огляду на зазначені критерії, у періоді, який підлягав аудиту, фінплани ДП «НЕК «Укренерго» і ПАТ «Укргідроенерго» після погодження Міненерговугіллям затверджував Кабінет Міністрів України.

Фінплани інших 12 підприємств, щодо яких не було порушено справ про банкрутство¹⁷, затверджувало Міненерговугілля, а саме: ДП «НДІ високих напруг»; ДПВНДІ «Укренергомережпроект»; ДП «Львівське конструкторське бюро»; ДП «Харківський НДІ комплексної автоматизації»; ДП «ДОНОРГРЕС»; ДП «Регіональні електричні мережі»; ДПЗД «Укрінтеренерго»; ДП «Спеціалізований центр підготовки кадрів»; ДП «Управління міжвідомчої воєнізованої охорони»; ДП «Агенція з питань нерухомості та земельних відносин в ПЕК України»; ДП «НДПІВЦ «Укренергопраця»; ПАТ «Дністровська ГАЕС».

З вини Міненерговугілля та в порушення вимог законодавства фінплани взагалі не склалися і не затверджувалися працюючим ДП «Спеціалізована база з комплектної поставки електроенергетичного обладнання» і ДП «Лабораторія великомасштабних гідравлічних і геотехнічних досліджень». Об'єднанню енергетичних підприємств «ГРІФР» фінплани не затверджувалися, оскільки воно є неприбутковою організацією.

➤ **Результати аудиту свідчать, що діяльність Уряду та Міненерговугілля щодо затвердження фінпланів підприємствам електроенергетичної галузі була недостатньо ефективною і здійснювалася несвоєчасно, з порушенням термінів**, визначених статтею 75 Господарського кодексу. З'ясовано, що у періоді, що перевірявся, кожного року проект фінплану в початковій редакції подавався ДП «НЕК «Укренерго» і ПАТ «Укргідроенерго» на розгляд і погодження Міненерговугілля з дотриманням термінів, визначених відповідними нормативними актами. Водночас у подальшому виникала потреба у доробці фінплану, зокрема, через тривалу процедуру затвердження або внесення змін НКРЕКП до тарифів, пов'язаних з діяльністю цих підприємств.

Наприклад, **фінплан ПАТ «Укргідроенерго» на 2015 рік доопрацьовувався майже півроку. Як наслідок, він був затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.07.2015 № 739-р, тобто із загальним перевищенням законодавчо встановлених термінів на 181 день.**

Процес погодження та доопрацювання фінплану ДП «НЕК «Укренерго» на 2015 рік тривав майже рік. Проект фінплану

---

¹⁷ Відповідно до норм Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», у разі якщо щодо юридичної особи порушено справу про банкрутство, введено процедуру санації боржника, повноваження органів управління боржника зупиняються (стаття 28). Таким підприємствам фінплани не затверджуються.

коригувався та кілька разів подавався на черговий розгляд і погодження із заінтересованими міністерствами та відомствами. У листопаді фінплан був поданий Міненерговугіллям на затвердження Уряду. Підприємство звернулося до Міненерговугілля з проханням посприяти у прискоренні затвердження проекту фінплану¹⁸. Міненерговугілля, у свою чергу, надіслало Кабінету Міністрів України відповідний лист¹⁹. Проте, **фінплан ДП «НЕК «Укренерго» на 2015 рік Уряд так і не затвердив.**

Проект фінплану ДП «НЕК «Укренерго» на 2016 рік коригувався і доопрацьовувався двічі, зокрема поки фінплан доопрацьовувався, НКРЕКП затвердило нові тарифи, що спричинило нове коригування фінплану. Як наслідок, **фінплан ДП «НЕК «Укренерго» на 2016 рік був затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.09.2016 № 859-р, тобто із загальним перевищенням законодавчо встановлених термінів на 271 день.**

Аналогічна ситуація повторилася при погодженні та затвердженні проекту фінплану ДП «НЕК «Укренерго» на 2017 рік, який був затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 № 531-р, тобто із загальним перевищенням законодавчо встановлених термінів на 221 день.

Фінплан ПАТ «Укргідроенерго» затверджено на 2016 рік – розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.06.2016 № 459, тобто із загальним перевищенням законодавчо встановлених термінів на 152 день; на 2017 рік – розпорядженням від 08.02.2017 № 80-р, із загальним перевищенням законодавчо встановлених термінів на 38 днів.

Отже, майже у всіх періодах, що перевірялися, фінплани ДП «НЕК «Укренерго» і ПАТ «Укргідроенерго» затверджувалися Урядом з порушенням визначених законодавством термінів.

➤ Аудитом встановлено, що Міненерговугілля, в цілому, забезпечило своєчасність затвердження фінпланів на 2015 рік підприємствам електроенергетичної галузі, які належали до його сфери управління. Лише двом із дванадцяти підприємств галузі фінплани були затверджені із порушенням встановлених законодавством термінів (ДП «Регіональні електричні мережі» – на 86 днів та ДПЗД «Укрінтеренерго» – на 240 днів).

При затвердженні фінпланів на 2016 рік ситуація дещо погіршилася. Вже трьом підприємствам фінплани були затверджені із порушенням встановлених законодавством термінів (ПрАТ «Дністровська ГАЕС» – на 207 днів, ДП «Агенція з питань нерухомості та земельних відносин в паливно-енергетичному комплексі України» – на 239 днів та ДП «Спеціалізований центр підготовки кадрів» – на 299 днів).

Фінплани на 2017 рік були затверджені Міненерговугіллям з порушенням термінів двом підприємствам (ДПЗД «Укрінтеренерго» – на 75 днів та ДП «Регіональні електричні мережі» – на 103 днів).

---

¹⁸ Лист від 16.12.2015 № 01/05-2/15155.

¹⁹ Лист від 18.12.2015 № КМ/3-13-4130.

Звітність про виконання фінпланів подавалася підприємствами електроенергетичної галузі одночасно з поданням річної фінансової звітності.

Затримка із затвердженням фінпланів негативно позначалася на діяльності підприємств електроенергетичної галузі, оскільки унеможлилювала здійснення ними капітальних витрат. В окремих випадках така ситуація створювала передумови до порушення законодавства.

Аудитом встановлено, що через відсутність реального контролю з боку Міненерговугілля **окремими підприємствами порушувалися вимоги статті 75 Господарського кодексу, згідно з якими підприємство зобов'язується виконувати фінансовий план.** У періоді, що перевірявся, підприємствами були допущені перевитрати за плановими показниками фінпланів та здійснені незаплановані витрати²⁰.

При цьому зміни до фінпланів цих підприємств не ініціювалися і не вносилися. Так, у **2015 році допущені перевитрати на суму 917641 тис. грн, незаплановані витрати становили 330 тис. грн,** а саме перевитрати: ДП «Регіональні електричні мережі» – 894126 тис. грн та незаплановані витрати – 167 тис. грн; ДП «Управління міжвідомчої воєнізованої охорони» – 23348 тис. грн та 36 тис. грн; ДП «Львівське конструкторське бюро» – 211 тис. грн; ДП «Харківський НДІ комплексної автоматизації» – 286 тис. грн і 127 тис. гривень відповідно. **У 2016 році допущені перевитрати на суму 13452,9 тис. грн, незаплановані витрати – 646,4 тис. грн:** ДП «Управління міжвідомчої воєнізованої охорони» – 10367 тис. грн і 186 тис. грн; ДП «Харківський НДІ комплексної автоматизації» – 3609 тис. грн і 448 тис. грн; ДП «НДП і ВЦ «Укренергопраця» – 123,3 тис. грн і 12,4 тис. гривень відповідно.

Усього підприємствами електроенергетичного комплексу з порушенням вимог статті 75 Господарського кодексу, в частині обов'язку додержання основного планового документа – фінансового плану, використано **932070,3 тис. гривень.**

Затвердження стратегічних планів розвитку підприємств електроенергетичної галузі

Одним із завдань Міненерговугілля, відповідно до статті 6 Закону № 185, є затвердження стратегічних планів розвитку державних підприємств, що належать до його сфери управління, та господарських товариств, щодо яких Міністерство здійснює управління корпоративними правами держави.

---

²⁰ За статтями витрат: амортизація основних засобів і нематеріальних активів, відрахування до резерву сумнівних боргів; службові відрядження; охорона праці загальногосподарського персоналу; страхування майна загальногосподарського призначення; організаційно-технічні послуги; курсова різниця; підвищення кваліфікації та перепідготовка кадрів; інші адміністративні витрати; витрати на збут.

Відповідно до Методичних рекомендацій, затверджених Мінекономрозвитку, **мета** стратегічного планування – **підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності** суб'єкта господарювання, оптимізація використання ресурсів та їх концентрація на найбільш перспективних і значущих напрямках його розвитку (пункт 1.5)²¹. При цьому було передбачено, що стратегічні плани розвитку не розробляються для малих підприємств – суб'єктів господарювання, що перебувають у процедурі банкрутства, а також стосовно яких прийнято рішення про приватизацію, реорганізацію (реструктуризацію) чи передання в комунальну власність (пункт 1.6). Аналогічна норма була відображена у відповідному Порядку Міненерговугілля, затвердженому у грудні 2013 року²².

Результати аудиту свідчать, що **стратегічні плани затверджено Міненерговугіллям лише двом підприємствам електроенергетичного комплексу – ДП «НЕК «Укренерго» та ПАТ «Укргідроенерго»**. Решта працюючих суб'єктів господарювання електроенергетичного комплексу здійснювали свою діяльність за відсутності стратегічних планів.

Отже, **Міненерговугілля не забезпечило у повному обсязі виконання вимог законодавства щодо затвердження стратегічних планів розвитку державним підприємствам**. Тим самим штучно знижувалася ефективність їх фінансово-господарської діяльності.

Розпорядження державним майном

Міненерговугілля, як уповноважений орган управління, наділений повноваженням приймати рішення про надання згоди (дозволу) на списання і відчуження об'єктів державної власності, що перебувають в його управлінні, а також щодо безоплатної передачі з балансу на баланс юридичних осіб або у комунальну власність майна державних підприємств, що належать до сфери його управління. Такі рішення приймаються Міненерговугіллям за відповідним зверненням суб'єкта господарювання, на балансі якого перебуває майно.

Прийняття таких рішень у 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року забезпечувала Постійна комісія щодо розпорядження державним майном, що належить до сфери управління Міненерговугілля, та майном господарських товариств, щодо яких Міненерговугілля здійснює управління корпоративними правами держави (далі – Комісія). Положення про Комісію було затверджено наказом Міненерговугілля²³. У періоді, що перевірявся, Комісію очолював: до серпня 2016 року – перший заступник Міністра Светелік О. Д., у подальшому – заступник Міністра Корзун А. В.

У 2015 році Комісією проведено 28 засідань стосовно майна підприємств електроенергетичного комплексу та надано згоду на передачу в оренду державного майна загальною площею 3303,3 кв. м; списання 46 об'єктів (залишкова вартість 0,7 млн грн); відчуження майна залишковою вартістю

²¹ Наказ Мінекономрозвитку від 14.08.2013 № 971.

²² Наказ Міненерговугілля від 24.12.2013 № 1002.

²³ Наказ Міненерговугілля від 17.06.2014 № 450 (зі змінами).

0,1 млн грн (35 одиниць автотранспорту); безоплатну передачу у комунальну власність 95 об'єктів (залишкова вартість 0,4 млн гривень).

У 2016 році Комісією проведено 42 засідання стосовно майна підприємств електроенергетичного комплексу та надано згоду на передачу в оренду нерухомого майна загальною площею 8421,2 кв. м; списання 181 об'єкта (залишкова вартість 0,8 млн гривень).

Також Комісією було надано згоду на безоплатну передачу у комунальну власність 597 об'єктів підприємств залишковою вартістю 12,7 млн грн, зокрема погоджено: НАК «Енергетична компанія України» – передачу її майна у кількості 425 об'єктів (0,03 млн грн) до інших підприємств сфери управління Міненерговугілля; ПАТ «Центренерго» – передачу в комунальну власність 170 об'єктів (5,3 млн грн); ПАТ «Дністровська ГАЕС» – передачу в комунальну власність дитячого оздоровчого табору (5,5 млн грн); ПАТ «Укргідроенерго» – передачу дошкільного навчального закладу з господарськими будівлями та спорудами (1,9 млн гривень).

У I півріччі 2017 року Комісією проведено шість засідань і надано згоду на передачу в оренду нерухомого майна підприємств електроенергетичного комплексу загальною площею 1310,3 кв. м; погоджено списання 21 об'єкта (залишкова вартість 0,1 млн грн); погоджено безоплатну передачу у комунальну власність чотирьох об'єктів (0,5 млн. гривень).

Як встановлено аудитом, **Міненерговугілля не забезпечило** в належному обсязі **ефективної та результативної діяльності щодо розпорядження державним майном**, що належить до сфери його управління. **Комісія несвоєчасно розглядала документи** щодо списання об'єктів державної власності, що є **порушенням вимог Порядку** списання об'єктів державної власності (п. 7)²⁴. Згідно з цими вимогами рішення про надання чи відмову в наданні згоди на списання майна приймається суб'єктом управління протягом 30 днів з дати надходження звернення.

Перевищення термінів надання Комісією згоди на списання майна **у 2015 році становило від 8 до 204 днів; у 2016 році – від 8 днів до 173 днів; у I півріччі 2017 року – від 6 днів до 87 днів.** Наприклад, у 2016 році при погодженні списання державного майна ВП «Головний інформаційно-обчислювальний центр» ДП НЕК «Укренерго» (автозаправочних станцій у кількості трьох од.) **термін перевищено на 176 днів.** При погодженні списання державного майна ВП «Підстанція 750 кВ «Західноукраїнська» ДП «НЕК «Укренерго» (реакторів (шунтувальних) типу РОДЦ – 110000/750, автотрансформатора типу АОДЦТН – 330000/750/330) у 2015 році **Міністерством термін погодження перевищено на 204 дні.**

Значна частина документів підприємств щодо списання об'єктів державної власності Комісією взагалі не була розглянута. Зокрема, **більше року Комісією не приймається рішення** щодо списання витрат ДП «НЕК «Укренерго», понесених на виконання 41 проектної роботи загальною

---

²⁴ Постанова Кабінету Міністрів України від 08.11.2007 № 1314.

залишковою вартістю 1,1 млн гривень. Зазначені проектні роботи застаріли і вже не є актуальними для підприємства. Будівництво за цими проектами не здійснювалося (у т. ч. у зв'язку з відсутністю фінансування та необхідності коригування проекту внаслідок зростання його вартості).

Фактично, Міненерговугілля у 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року затягувало розгляд поданих підприємствами документів та перевищувало терміни надання погоджень на списання державного майна, що спричинило накопичення значної кількості матеріально та фізично зношеного майна, непридатного до подальшої експлуатації та збільшення складських запасів.

Здійснення Міненерговугіллям функцій внутрішнього контролю

Для забезпечення внутрішнього контролю за діяльністю підприємств у структурі Міненерговугілля утворено окремий підрозділ внутрішнього аудиту, на сьогодні це департамент внутрішнього аудиту (директор Дубенко Н. В.).

У 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року для підрозділу внутрішнього аудиту Міністром затверджувалися плани робіт, які погоджувалися керівництвом Державної аудиторської служби (Держфінінспекції).

У 2015 році підрозділом внутрішнього аудиту на підприємствах електроенергетичного комплексу планувалося проведення чотирьох контрольних заходів (на ПАТ «Укргідроенерго», ПАТ «Одеська ТЕЦ», ДП «Регіональні електричні мережі», ДП «Державний проектно-вишукувальний та науково-дослідний інститут «Укренергомережпроект»).

Фактично у **2015 році** було **проведено лише два планових аудити** (на ДП «Державний проектно-вишукувальний та науково-дослідний інститут «Укренергомережпроект» та ДП «Регіональні електричні мережі»). **Ще шість аудитів були проведені позапланово** (на ДПЗД «Укрінтеренерго» двічі – на вимогу Генеральної прокуратури України; ПАТ «Укргідроенерго», ПАТ «Центренерго», НАК «Енергетична компанія України» та ДП «Управління відомчої воєнізованої охорони» – з ініціативи керівництва Міненерговугілля).

У 2016 році підрозділом внутрішнього аудиту планувалося проведення контрольних заходів тільки на двох підприємствах електроенергетичного комплексу (на ДП «НЕК «Укренерго» та ПАТ «Дністровська ГАЕС»).

Фактично у **2016 році** було **проведено два вказаних планових та ще два позапланових аудити** (на ДПЗД «Укрінтеренерго» та ПАТ «Центренерго»).

На I півріччя 2017 року підрозділом внутрішнього аудиту на підприємствах електроенергетичного комплексу **планувалось проведення одного контрольного заходу** (ПАТ «Укргідроенерго»). Проте цей контрольний захід не проведено. Змінами до плану роботи підрозділу внутрішнього аудиту на I півріччя 2017 року, затвердженими Міністром 09.06.2017, проведення такого контрольного заходу вже не передбачено.

За результатами контрольних заходів його об'єктами вживалися заходи щодо усунення виявлених недоліків та порушень.

Статтею 6 Закону № 185 передбачено, що уповноважений орган управління у разі зміни керівника суб'єкта господарювання забезпечує проведення позапланової перевірки фінансово-господарської діяльності такого суб'єкта у порядку, передбаченому законом.

При тому, що у 2015 році Міненерговугіллям було звільнено керівників 11 підприємств, у 2016 році – 9, у I півріччі 2017 року – 4, підрозділом внутрішнього аудиту **Міненерговугілля жодного контрольного заходу з зазначених підстав не проведено.**

Отже, затверджені Міненерговугіллям у 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року **плани діяльності з внутрішнього аудиту не відображають реального стану справ з проведення контрольних заходів.** Більшість аудитів проводилися як позапланові. У зазначеному періоді **внутрішнім аудитом були охоплені лише 9 підприємств електроенергетичного комплексу.** На ДПЗД «Укрінтеренерго» та ПАТ «Центренерго» заходи внутрішнього аудиту проводилися два роки поспіль, а на ДПЗД «Укрінтеренерго» два рази протягом року. Щодо інших підприємств електроенергетичного комплексу заходи внутрішнього аудиту не проводилися, і ці підприємства залишалися поза межами контролю Міненерговугілля.

Діяльність Міненерговугілля щодо підприємств електроенергетичного комплексу, розташованих на тимчасово окупованій території АР Крим та на тимчасово не підконтрольній українській владі території Донецької та Луганської областей

На тимчасово окупованій території АР Крим знаходиться три підприємства електроенергетичного комплексу, які належать до сфери управління Міненерговугілля, а саме – ДП «Кримські генеруючі системи», ДНВП «Вітроенергосервіс»; ДП «Донузлавська вітрова електростанція».

➤ ДП «Кримські генеруючі системи» було створено згідно з наказом Мінпаливенерго від 25.05.2000 № 120 на базі державного майна Сімферопольської ТЕЦ, Камиш-Бурунської ТЕЦ, Сакських теплових мереж та Севастопольської ТЕЦ. Основною метою його діяльності статутом було визначено генерацію і постачання теплової енергії. Фінансова звітність підприємства в Міненерговугіллі відсутня з 30.09.2013. Згідно з останніми наданими підприємством даними, станом на 31.12.2012, залишкова вартість майна підприємства становила 104181,0 тис. гривень. Контракт з керівником припинений 14.07.2014 у зв'язку із звільненням його з посади за власним бажанням. Підприємство з приводу реєстрації за межами АР Крим на території України до Міненерговугілля не зверталось.

➤ Щодо ДНВП «Вітроенергосервіс» наказом Міненерго від 14.06.99 № 190 було прийнято рішення про його реорганізацію шляхом створення на базі його майна двох підприємств: Дирекції будівництва Акташської вітроелектростанції і Донузлавської вітроелектростанції. У 2003 році рішенням Господарського суду АР Крим (справа № 2-6/5159-2003) було відмінено

державну реєстрацію ДНВП «Вітроенергосервіс». Проте, рішення суду не виконано. При тому, що процедура припинення юридичної особи формально не завершена, фактично **це підприємство вже не існує**. Статут, фінансова звітність, відомості про керівника та чисельність працівників ДНВП «Вітроенергосервіс» в Міненерговугіллі відсутні.

➤ ДП «Донузлавська вітрова електростанція» було створено згідно з наказом Міненерго від 14.06.99 № 190. Згідно з наказом Мінпаливенерго від 14.11.2008 № 561 було прийнято рішення про реорганізацію підприємства шляхом приєднання до ДП «НАЕК «Енергоатом» як виробничого структурного підрозділу. Востаннє Міненерговугілля одержало звіт голови комісії з припинення діяльності ДП «Донузлавська вітрова електростанція» 23.01.2014. При тому, що процедура припинення юридичної особи формально досі не завершена, фактично **це підприємство, як юридична особа, вже не існує**.

Відповідно до Акта про примусове вилучення державного майна ВП «Донузлавська ВЕС» ДП «НАЕК «Енергоатом», розташованого на тимчасово окупованій території АР Крим, складеного посадовими особами ВП «Донузлавська ВЕС», станом на 31.07.2014 загальна балансова вартість примусово вилученого майна становить 45932,9 тис. гривень. ДП «НАЕК «Енергоатом» листом від 11.01.2016 № 253/28 надіслало Міненерговугіллю документи, запитані у Міністерства Генеральною прокуратурою України, для проведення відповідних судових експертиз з метою встановлення розміру збитків, завданих державі внаслідок війни Російської Федерації проти України.

На тимчасово не підконтрольній українській владі території Донецької та Луганської областей знаходиться два підприємства електроенергетичного комплексу, які належать до сфери управління Міненерговугілля, а саме – ДП «Екоенергопром» (м. Донецьк) та «Державний науково-дослідний інститут теплоенергетики» (Донецька обл., м. Горлівка).

➤ Статут і фінансова звітність ДП «Екоенергопром» у Міненерговугіллі відсутні. На балансі підприємства державне майно відсутнє. Згідно з наказом Міненерговугілля від 28.11.2014 № 255-к/к припинено повноваження виконуючого обов'язки директора підприємства Мануйленка І. І. Підприємство з приводу перереєстрації на підконтрольній Україні території до Міненерговугілля не зверталось.

➤ Статут (нова редакція) Державного науково-дослідного інституту теплоенергетики затверджено наказом Міненерговугілля від 16.01.2012 № 19. Предметом діяльності підприємства визначено: розробки і наукове керівництво промисловим впровадженням комплексу заходів та технічних рішень щодо забезпечення надійної та безпечної роботи теплоенергетичного обладнання ТЕС; розроблення напрямів відновлення, реконструкції та модернізації тепломеханічного устаткування ТЕС. Станом на 31.12.2012, залишкова вартість державного майна становила 594,0 тис. гривень. Повноваження директора Капеловича Д. Б. припинено згідно з наказом Міненерговугілля від 28.11.2014

№ 258-к/к. Підприємство з приводу перереєстрації на підконтрольну Україні територію до Міненерговугілля не зверталось.

Отже, з **п'яти підприємств** електроенергетичного комплексу, що належать до сфери управління Міненерговугілля і розташовані на тимчасово окупованій території АР Крим та на тимчасово не підконтрольній українській владі території Донецької та Луганської областей, **лише два діючих** як самостійні юридичні особи. Проте **жодне з них не здійснило перереєстрацію** на підконтрольній українській владі території.

У 2015–2016 роках Міненерговугілля неодноразово зверталось до державних органів (Мін'юсту, ФДМУ, Генпрокуратури, Національної поліції) та надавало їм необхідну інформацію щодо об'єктів, розташованих у АР Крим та Донецькій і Луганській областях, зокрема щодо їх складу, вартості та копій наявних відповідних правовстановлюючих документів.

Моніторинг фінансової діяльності підприємств електроенергетичного комплексу

Здійснення контролю за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності реалізується шляхом проведення єдиного моніторингу ефективності управління ними. Повноваженням щодо визначення порядку здійснення контролю за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності наділений Кабінет Міністрів України (стаття 5 Закону № 185).

Реалізуючи це повноваження, Кабінет Міністрів України у 2007 році затвердив відповідний порядок та критерії визначення ефективності управління об'єктами державної власності²⁵. Зазначеним порядком передбачено, що **відповідальним за проведення моніторингу є Мінекономрозвитку**.

У свою чергу, Мінекономрозвитку після узагальнення та аналізу інформації, надісланої йому суб'єктами управління, надає Кабінетові Міністрів України звіт про ефективність управління об'єктами державної власності, у т. ч. про результати моніторингу фінансової діяльності суб'єктів господарювання в розрізі органів управління та галузей.

Мінекономрозвитку розробило та затвердило відповідні Методичні рекомендації²⁶, які визначають інформаційну базу для проведення моніторингу, перелік показників, що застосовуються для оцінки, критерії оцінки результатів діяльності суб'єктів господарювання, терміни подання інформаційно-аналітичних матеріалів до Мінекономрозвитку.

Аудитом встановлено, що у порушення норм постанови Кабінету Міністрів України від 19.06.2007 № 832, якою терміном подання матеріалів для проведення моніторингу за звітний рік визначено 15 квітня року, наступного за звітним, такі матеріали за 2015 рік до Мінекономрозвитку були

---

²⁵ Постанова Кабінету Міністрів України від 19.06.2007 № 832.

²⁶ Наказ Мінекономрозвитку від 15.03.2013 № 253.

подані Міненерговугіллям із запізненням на сім днів²⁷, за 2016 рік – на шість днів²⁸.

Аналіз цих інформаційно-аналітичних матеріалів засвідчив, що вони **складаються Міненерговугіллям не в повному обсязі**, як це передбачено методичними рекомендаціями. Наприклад, у пояснювальних записках за 2015 рік відсутня інформація про дебіторську та кредиторську заборгованість підприємств комплексу, їх заборгованість із виплати заробітної плати тощо.

Згідно з інформацією, направленою Міненерговугіллям до Мінекономрозвитку на виконання Постанови № 832, у **2015 та 2016 роках** в електроенергетичному комплексі **були працюючими 23 та 21** підприємство відповідно, **непрацюючими – 19**. Водночас, аудитом **встановлено, що фінансову звітність до Міненерговугілля подавали у 2015 році 17 підприємств, а у 2016 році – тільки 16**. Ознаки, за якими Міненерговугілля вважало діючими у 2015 році шість, а у 2016 році п'ять підприємств, які, фактично, фінансову звітність не подавали, зазначені не були.

Фактично, **Міненерговугілля направляло до Мінекономрозвитку викривлену і необ'єктивну інформацію**.

За результатами моніторингу Міненерговугіллям проведена оцінка результатів фінансово-господарської діяльності підприємств електроенергетичного комплексу. Як «ефективна» у 2015 році не оцінена діяльність жодного підприємства. Як «задовільна» оцінена фінансово-господарська діяльність п'яти підприємств: ДК НЕК «Укренерго», ДП «ДОНОРГРЕС», ДПЗД «Укрінтеренерго», ПАТ «Дністровська ГАЕС», ПАТ «Укргідроенерго». Щодо решти десяти підприємств²⁹ – оцінена як «неефективна». Отже, у 2015 році Міненерговугіллям оцінювалися результати діяльності лише 15 підприємств.

За результатами фінансово-господарської діяльності підприємств електроенергетичного комплексу у 2016 році Міненерговугілля оцінило як «ефективну» діяльність двох підприємств – ПАТ «Дністровська ГАЕС» та ПАТ «Укргідроенерго». Як «задовільна» оцінена діяльність семи підприємств: ДП «НЕК «Укренерго»; ДП «Харківський НДІ комплексної автоматизації»; ДП «ДОНОРГРЕС»; ДПЗД «Укрінтеренерго»; ДП «Спеціалізований центр підготовки кадрів»; ДП «Управління відомчої воєнізованої охорони»; ДП «НДПІВЦ «Укренергопраця». Щодо решти 15 підприємств – оцінена як «неефективна». Таким чином, у 2016 році Міненерговугіллям оцінювалися результати діяльності лише 24 підприємств.

---

²⁷ Лист Міненерговугілля від 22.04.2016 № 03/13-4344.

²⁸ Лист Міненерговугілля від 21.04.2017 № 04/13-3672.

²⁹ ДП «Криворізька теплоцентраль», Державний проектно-вишукувальний та науково-дослідний інститут «Укренергомережпроект», ДП «Львівське конструкторське бюро», ДП «Науково-дослідний інститут високих напруг», ДП «Харківський науково-дослідний інститут комплексної автоматизації», ДП «Регіональні електричні мережі», ДП «Спеціалізований центр підготовки кадрів», ДП «Управління відомчої воєнізованої охорони», ДП НДПІВЦ «Укренергопраця», ПАТ «Центренерго».

Кількість підприємств, фінансово-господарську діяльність яких було оцінено Міненерговугіллям у 2015 та 2016 роках, не відповідає кількості підприємств, які визнані Міненерговугіллям працюючими та такими, що подають фінансову звітність. Це **свідчить про недбалий підхід Міненерговугілля до проведення єдиного моніторингу ефективності управління об'єктами державної власності.**

Слід зазначити, що діяльність Міненерговугілля щодо ефективності управління об'єктами державної власності була оцінена Мінекономрозвитку за підсумками 2015 року як «негативна», за підсумками 2016 року – «задовільна».

Фактично, у 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року **Міненерговугіллям не забезпечено належним чином ефективного управління об'єктами державної власності у електроенергетичному комплексі.**

3. АНАЛІЗ СТАНУ ВІДНОВЛЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ТА ЛІКВІДАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ

Результати аудиту свідчать, що **Міненерговугілля як уповноважений орган управління не забезпечило належного рівня ефективності управління та контролю за діяльністю майже половини державних підприємств електроенергетичного комплексу.** Як наслідок, через незадовільний фінансово-економічний стан ці підприємства втратили перспективи подальшої роботи. **Із 46 підприємств галузі, що були включені Міненерговугіллям у відповідні переліки, п'ять – перебувають у стані банкрутства, 10 – в стані ліквідації, сім – в стані реорганізації. У більшості випадків цей стан триває по декілька років без його логічного завершення.**

Так, з 2010 року триває судова справа про банкрутство ДП «Зуївська експериментальна ТЕЦ», з 2011 року – про банкрутство ДП «Науково-дослідний інститут високих напруг», з 2013 року – про банкрутство ДП «Северодонецька ТЕЦ» (у 2015 році управління майном підприємства передано ФДМУ), з 2015 року – про банкрутство ДП «Регіональні електричні мережі». Щодо усіх цих підприємств остаточне судове рішення не прийнято.

Винятком є судова справа про банкрутство ДП «Лисичанська ТЕЦ», розгляд якої тривав майже чотири роки. Наприкінці 2016 року у **судовому порядку прийнято остаточне рішення про ліквідацію підприємства** (воно виключено з Єдиного державного реєстру, проте не виключено Міненерговугіллям з відповідного переліку підприємств електроенергетичної галузі).

Міненерговугіллям протягом тривалого часу не досягнуто результату і не забезпечено реалізації власних рішень **щодо ліквідації 10 підприємств галузі.** При цьому, слід зазначити, що стосовно окремих з них Міненерговугіллям навіть вже втрачено установчі документи (наприклад ДП «Енергоелектроніка», Державне міжгалузеве науково-технічне підприємство «Центр промислових технологій»).

Зокрема, **16 років** (з 2001 року) **триває ліквідація ДП «Енергоелектроніка»**. **Більше 10 років** в стані ліквідації перебувають ДП з впровадження та налагодження засобів електронних вимірювань «Укренергоналадка-вимірювання» (з 2006 року), ДП «Державне міжгалузеве НТП «Центр промислових технологій» (з 2006 року), ДП «Спеціалізований консалтинговий центр» (з 2007 року).

Більше п'яти років **Міненерговугіллю не вдається завершити ліквідацію** ДП «Науково-дослідний та проектний інститут «Укрдіпрогазоочистка» (з 2009 року), Запорізького державного НВП «Система» (з 2009 року), ДП «Укренерготехцентр» (з 2009 року), ДП «Український галузевий науково-інженерний центр «Укренергодіагностика» (з 2009 року), «ДП «ТЕЦ-2 «ЕСХАР» (з 2012 року). Майже три роки тривають заходи щодо ліквідації НАК «Енергетична акціонерна компанія України» (з 2014 року).

Встановлено, що **виробничу діяльність ці підприємства давно вже не здійснюють**. Проте, на сьогодні, завершенню юридичних процедур ліквідації більшості з них заважають тільки формальні обставини – відсутність погодження від державних цільових фондів та державної фіскальної служби про заборгованість перед цими фондами та державним бюджетом. Наприклад, остаточно ліквідувати ДП «Енергоелектроніка» неможливо через інформацію про наявність боргу у сумі 117,4 гривень.

Крім цього, за поясненням Міненерговугілля, ліквідація Запорізького державного НВП «Система», ДП «Науково-дослідний та проектний інститут «Укрдіпрогазоочистка», ДП з впровадження та налагодження засобів електронних вимірювань «Укренергоналадка-вимірювання» можлива тільки після виключення першого з цих підприємств – з Переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, двох інших – з Переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, але можуть бути корпоратизовані³⁰. Відповідні пропозиції Міненерговугіллям надавалися, проте реалізовані не були.

З 1999 року, тобто **більше 17 років**, перебуває в стадії виконання рішення про реорганізацію ДНВП «Вітроенергосервіс». Міністерством передбачалося створити на базі майна зазначеного підприємства два інших державних підприємства (Дирекцію будівництва Акташської вітроелектростанції і Донузлавську вітрову електростанцію) та припинити діяльність юридичної особи ДНВП «Вітроенергосервіс». Перша частина рішення реалізована, друга (завершення формальних питань щодо припинення юридичної особи ДНВП «Вітроенергосервіс») – досі триває.

Слід відмітити, що **у досліджуваній період було завершено реорганізацію лише двох державних підприємств**. Зокрема, зі складу ДПЗД «Укрінтеренерго» виділено підрозділ «Виробнича філія державного підприємства зовнішньоекономічної діяльності «Укрінтеренерго» «Калуська

---

³⁰ Додатки 1 та 2 до Закону № 847.

теплоцентраль» та створено на його базі ДП «Калуська теплоелектроцентрально-нова» (10.10.2016). Зі складу ДП з комплектної поставки устаткування «Укренергокомплект» виділено підрозділ «Спеціалізована база з комплексної поставки електроенергетичного обладнання» та створено на його базі відповідне державне підприємство (28.04.2015).

Таким чином, гальмування із виконанням в повному обсязі переважної більшості рішень Міненерговугілля, спрямованих на реформування електроенергетичного комплексу, негативно відбивалось на результативності роботи електроенергетичного комплексу в цілому.

4. АНАЛІЗ ОКРЕМИХ ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ

Під час аудиту проаналізовано окремі показники діяльності 14 підприємств електроенергетичного комплексу, яким Кабінет Міністрів України і Міненерговугілля затверджували фінансові плани та які у повному обсязі надавали Міненерговугіллю фінансову, бухгалтерську і статистичну звітність. Інформація про показники діяльності цих підприємств наведена в додатках 2 і 3.

Проведений аналіз засвідчив, що фінансово-економічну базу електроенергетичної галузі фактично формують лише три підприємства – ДП «НЕК «Укренерго», ДПЗД «Укрінтеренерго» та ПАТ «Укргідроенерго». Ці підприємства найбільші за обсягами виробництва та реалізації продукції.

Усіма зазначеними підприємствами (14 од.) у 2015 році було реалізовано продукції на суму 21231,4 млн гривень. В цілому планове завдання щодо реалізації продукції виконано підприємствами на 105 відсотків. При цьому ПАТ «Укргідроенерго» реалізувало продукції на суму 4469,2 млн грн, що становило 21 відс. загального обсягу реалізованої продукції підприємств електроенергетичного комплексу, ДП «НЕК «Укренерго» – 5433,5 млн грн (25,6 відс.), а ДПЗД «Укрінтеренерго» – 8619,1 млн грн (41 відсоток).

У 2016 році підприємствами електроенергетичного комплексу реалізовано продукції на суму 16429,7 млн гривень. План щодо реалізації продукції виконано тільки на 80,6 відсотка. При цьому, якщо ДП «НЕК «Укренерго» і ПАТ «Укргідроенерго», порівняно з попереднім роком, покращили показник реалізації продукції, то ДПЗД «Укрінтеренерго» його значно погіршило. Так, ДП «НЕК «Укренерго» було реалізовано продукції на 7173,6 млн грн, що становило 43,7 відс. загального обсягу реалізованої продукції, ПАТ «Укргідроенерго» на 5997,8 млн грн (36,5 відсотка). ДПЗД «Укрінтеренерго» реалізувало продукції лише на 768,9 млн грн, що на 7850,2 млн грн, або майже у 12 разів менше, ніж у попередньому році.

У I півріччі 2017 року підприємствами електроенергетичного комплексу реалізовано продукції на суму 8786,7 млн гривень. План щодо реалізації продукції виконано на 105,6 відс. завдяки перевиконанню плану ДП «НЕК «Укренерго». Це підприємство реалізувало продукції на

4580,8 млн грн, що забезпечило 52,1 відс. загального обсягу грошових надходжень підприємств галузі. ПАТ «Укргідроенерго» реалізувало продукції на 2988,9 млн грн, що забезпечило 34 відс. загального обсягу грошових надходжень підприємств електроенергетичного комплексу. ДПЗД «Укрінтеренерго» реалізувало продукції на 65,7 млн грн, що становило лише 0,7 відс. загального обсягу грошових надходжень підприємств електроенергетичної галузі.

За результатами 2016 року, порівняно з 2015 роком, **вісім із 14 підприємств електроенергетичного комплексу збільшили абсолютні обсяги чистого доходу від реалізації, а шість підприємств зменшили обсяги своїх грошових надходжень.**

У 2015 році підприємствами електроенергетичного комплексу загальний показник собівартості реалізованої продукції перевищено запланований на 3 відсотки. Проте у 2016 році та I півріччі 2017 року загальний обсяг собівартості реалізованої продукції був меншим від запланованого на 39,3 відс. і 6 відс. відповідно.

Перевищення фактичної собівартості реалізованої продукції над запланованою спричинило у **2015 році збиткову діяльність восьми підприємств³¹, у 2016 році – чотирьох³², у I півріччі 2017 року – трьох³³.** Ці дані свідчать, що **кількість збитково працюючих підприємств зменшується.** Загальна сума збитків восьми підприємств за результатами господарювання у **2015 році становила 2243,1 млн гривень. У 2016 році вдалося зменшити збитки до 563,2 млн грн, а у I півріччі 2017 року – до 163,4 млн гривень.**

Загалом за **2016 рік** підприємства електроенергетичного комплексу отримали **чистий прибуток у сумі 4672,4 млн грн, а у I півріччі 2017 року – 3074,9 млн гривень.**

У цілому підприємствами електроенергетичного комплексу у **2015 році освоєно 3398,5 млн грн капітальних інвестицій**, плановий показник виконано менш як наполовину (на 44,6 відсотка). Більша частка фінансування витрат на капітальні інвестиції припадає на одне підприємство – ДП «НЕК «Укренерго», яким у цьому періоді освоєно 3213,3 млн грн капітальних інвестицій, або 94,6 відс. загального обсягу таких витрат по галузі.

У 2016 році, по відношенню до попереднього року, підприємства електроенергетичного комплексу видатки на капітальні інвестиції в цілому

---

³¹ ДП «ДПВНДІ «Укренергомережпроект», ДП «НДІ високих напруг», ДП «Харківський НДІ комплексної автоматизації», ДП «Регіональні електричні мережі», ДП «Спеціалізований центр підготовки кадрів», ДП «НДПВЦ «Укренергопраця», ДП «Агенція з питань нерухомості та земельних відносин в ПЕК України», ДП «Управління відомчої воєнізованої охорони».

³² ДП «ДПВНДІ «Укренергомережпроект», ДП «НДІ високих напруг», ДП «Регіональні електричні мережі», ДП «Агенція з питань нерухомості та земельних відносин в ПЕК України».

³³ ДП «ДПВНДІ «Укренергомережпроект», ДП «Регіональні електричні мережі», ДП «НДПВЦ «Укренергопраця».

збільшили у 1,7 раза. Було освоєно **5861,9** млн грн капітальних інвестицій. Проте плановий показник інвестування був виконаний лише на 55,3 відсотка. При цьому ДП «НЕК «Укренерго» освоєно 4436,8 млн грн (на 1223,5 млн грн більше, ніж у попередньому році) (75,7 відс. загального обсягу по галузі).

У I півріччі 2017 року підприємствами електроенергетичного комплексу освоєно **1514,8** млн грн капітальних інвестицій, плановий показник виконано більш ніж наполовину. Як і у попередні періоди, основним підприємством є ДП «НЕК «Укренерго», яким у I півріччі 2017 року освоєно 777,5 млн грн капітальних інвестицій (51,2 відс. загального обсягу коштів).

Як негативний фактор необхідно відзначити зменшення у 2015–2016 роках чисельності працюючих на підприємствах електроенергетичного комплексу. Якщо у 2014 році на 14 підприємствах працювало 22 тис. чол., то впродовж 2015–2016 років їх кількість зменшилася: у 2015 році – на 1451, у 2016 році ще на 1346 осіб.

Водночас середня заробітна плата у 2016 році, порівняно з 2015 роком, збільшилася на 10 підприємствах. Так, найбільшими показниками середньомісячної заробітної плати були на ДП «НЕК «Укренерго» – збільшилась на 2535 грн (у 2015 році – 6749 грн, у 2016 році – 9284 грн), ДПЗД «Укрінтеренерго» – збільшилась на 1322 грн (у 2015 році – 7553 грн, у 2016 році – 8875 грн); ПАТ «Дністровська ГАЕС» – збільшилась на 2740 грн (у 2015 році – 6354 грн, у 2016 році – 9094 гривень).

Отже, у 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року фінансовий стан більшості підприємств нестабільний, а визначені фінансовими планами показники їх діяльності здебільшого у повному обсязі не досягаються.

5. УПРАВЛІННЯ МІНЕНЕРГОВУГІЛЛЯ ОБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ У У ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНОМУ КОМПЛЕКСІ В РОЗРІЗІ ОКРЕМИХ ПІДПРИЄМСТВ

5.1. ДП «НЕК «Укренерго»

ДП «НЕК «Укренерго» створене у 1998 році на базі майна ліквідованих ДП «Національний диспетчерський центр електроенергетики України» та ДП «Державна електрична компанія «Укрелектропередача»³⁴.

Підприємство займає монопольне становище на державному ринку і здійснює діяльність щодо передачі електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, включаючи централізоване диспетчерське управління ОЕС України. Статутний капітал Підприємства становить 1226115,0 тис. гривень.

У періоді, що перевірявся, основним джерелом власних доходів підприємства (близько 80,0 відс.) є кошти, отримані як плата за передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними

---

³⁴ Наказ Міністерства енергетики України № 54 від 15.04.98 «Про створення державного підприємства «Національна енергетична компанія «Укренерго».

мережами, включаючи плату за централізоване диспетчерське управління ОЕС України (далі – Тариф). Інші доходи (близько 20,0 відс.) було отримано від неосновної діяльності.

Діяльність підприємства залежить переважно від залучених кредитних коштів, отриманих від міжнародних фінансових організацій (ЄБРР, МБРР і Фонд чистих технологій) за цільовим призначенням під державні гарантії.

До складу ДП «НЕК «Укренерго», зокрема, входять відокремлені підрозділи (далі – ВП), що не мають статусу юридичної особи і діють на основі положень про них, які організовані за регіональним принципом і здійснюють функції підприємства на регіональному рівні, а саме – вісім територіальних електроенергетичних систем (далі – ЕС) (для експлуатації магістральних і міждержавних електричних мереж). Інформація про окремі фізичні величини основних фондів ДП «НЕК «Укренерго» у розрізі його ВП та їх вартість (станом на 01.01.2017, за даними підприємства), наведена в табл. 1.

Таблиця 1

**Окремі фізичні величини основних фондів
ДП «НЕК «Укренерго» та їх вартість (станом на 01.01.2017)**

Відокремлені підрозділи з обслуговування ЕС (в областях)	Довжина повітряних ліній електропередачі, км	Кількість підстанцій 110-750 кВ, шт.	Балансова (залишкова) вартість основних фондів, тис. грн
ВП «Дніпровська ЕС» (Дніпропетровська, Запорізька, Кіровоградська)	4264,6	21	1047682,0
ВП «Західна ЕС» (Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська)	3678,9	20	780499,0
ВП «Південна ЕС» (Миколаївська, Одеська, Херсонська)	2650,9	14	956993,0
ВП «Південно-Західна ЕС» (Вінницька, Тернопільська, Хмельницька, Чернівецька)	2263,4	9	1163798,0
ВП «Північна ЕС» (Полтавська, Сумська, Харківська і територія Донецької та Луганської областей, яка підконтрольна Уряду України)	4545,0	26	984111,0
ВП «Центральна ЕС» (Житомирська, Київська, Черкаська, Чернігівська)	2425,6	13	974570,0
ВП «Донбаська ЕС» (Донецька, Луганська (територія, яка тимчасово не підконтрольна Уряду України))	1856,6	17	203443,0
ВП «Кримська ЕС» (АР Крим)	1311,1	17	–
Всього по підприємству	22996,2	137	6111096,0

Дані табл. 1 свідчать, що на початок 2017 року магістральні та міждержавні електричні мережі ОЕС України, які експлуатує підприємство, становлять лінії електропередач (далі – ЛЕП) загальною протяжністю майже 23,0 тис. км³⁵, в т. ч.: 4,9 тис. км (21,3 відс.) напругою 400-800 кВ; 13,4 тис. км (58,3 відс.) 330 кВ; 4,0 тис. км (17,4 відс.) 220 кВ і 0,7 тис. км (3,0 відс.) 35-110 кВ.

³⁵ З урахуванням території тимчасово окупованої АР Крим і Донецької та Луганської областей.

До складу мереж ОЕС України також входять 137³⁶ підстанцій, на яких здійснюється розподіл електроенергії між мережами, підтримується належний рівень навантаження в мережах, в т. ч. шляхом здійснення трансформації струму, встановлено вимірювальне та захисне обладнання тощо. Із 137 підстанцій – 133 од. напругою 220-750 кВ та чотири од. – 110 кВ. Відомості про основні показники діяльності підприємства у 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року наведені у табл. 2.

Таблиця 2

**Основні показники діяльності ДП «НЕК «Укренерго»
у 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року**

Показники	2015 р.	2016 р.		I півр. 2017 р.
		усього	у т.ч. I пів.	
Передано електроенергії (млн кВт/год)	120094,2	111221,7	53978,7	57434,6
Тариф на передачу е/е (коп./кВт-год)	4,438	6,316	5,196	7,760
Капітальні інвестиції (млн грн)	3526,4	5066,4	2329,8	1468,8
Надходження коштів за товарну продукцію (без ПДВ), млн грн	4828,8	6574,9	2224,9	3602,1
Відсоток оплати товарної продукції звітного періоду	90,6	93,1	79,3	80,8
Сума заборгованості за товарну продукцію (без ПДВ), млн грн	498,5	482,2	580,0	854,8

Дані табл. 2 свідчать, що діяльність ДП «НЕК «Укренерго» є **стабільною**. Залишаються практично сталими показники обсягів переданої електроенергії, зменшується заборгованість за товарну продукцію.

У періоді, що перевірявся, організаційна структура ДП «НЕК «Укренерго» неодноразово змінювалася, зокрема, у **2015 році п'ять разів**. Тобто, **майже весь рік підприємство перебувало у стані змін, що не сприяло його сталій діяльності**. При цьому мали місце випадки, коли зміни до структури вносилися лише через кілька днів від попереднього її затвердження.

Наведене свідчить про **непослідовність рішень керівництва підприємства і неналежне опрацювання його організаційної структури**.

У наступних періодах ситуація дещо поліпшилася. У 2016 році зміни до організаційної структури підприємства вносилися лише тричі, у першому півріччі 2017 року – не вносились.

Законом України № 1405 з 25.06.2016 запроваджено принципи корпоративного управління, який зробив можливим корпоратизацію в унітарних державних підприємства шляхом створення наглядових рад. На виконання цього закону Уряд затвердив порядки³⁷ впровадження корпоративного управління. Відповідно до вимог постанов Кабінету Міністрів України від 10.03.2017 № 142 і № 143 проекти Статуту, положення «Про наглядову раду» та положення «Про принципи формування наглядової ради ДП «НЕК «Укренерго»» мають бути затверджені Міненерговугіллям. ДП «НЕК «Укренерго» розробило та наприкінці червня 2017 року подало до

³⁶ На території тимчасово окупованої АР Крим знаходяться 17 підстанцій, ще 17 підстанцій на окупованих територіях Донецької та Луганської областей.

³⁷ Постанови Кабінету Міністрів України від 10.03.2017 №№ 142, 143.

Міненерговугілля проект зазначених документів з урахуванням зауважень його підрозділів.

Наказом Міненерговугілля від 12.09.2017 № 599 було затверджено нову редакцію Статуту ДП «НЕК «Укренерго», яка враховує вимоги вищезазначеного закону. Проекти інших документів перебувають на опрацюванні в Міненерговугіллі. Відповідно, процес відбору членів наглядової ради ще не розпочався, комісія по відбору членів наглядової ради не утворена.

Середньооблікова кількість працівників підприємств у періоді, що перевірявся, зменшувалася. Так, якщо на початок 2015 року вона становила 13943 чол., то станом на 01.07.2017 – 11573 чоловіки. При цьому персонал основної діяльності становив 99,5 відс. загальної кількості працівників підприємства, решта (0,5 відс.) – персонал невиробничої діяльності в енергетиці (медпункти, їдальні, гуртожитки тощо). Чисельність апарату підприємства становить 5,0 відс. від персоналу основної діяльності.

Збільшились у 2016 році, порівняно з 2015 роком, фонд оплати праці працівників ДП «НЕК «Укренерго» з 1123,3 до 1519,4 млн грн. (на 35,3 відс.) та середньомісячна заробітна плата працівників з 6,7 до 9,3 тис. грн (на 39 відсотків) та I півріччі 2017 року до 10,6 тис. гривень.

У 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року діяльність ДП «НЕК «Укренерго» була прибутковою (у 2015 році прибуток склав 820,4 млн грн, у 2016 році – 3012,1 млн грн, у I півріччі 2017 року – 1898,6 млн гривень). При цьому планові показники отримання чистого прибутку не досягнуто (у 2015 році на 353,7 млн грн, у 2016 році – 927,0 млн гривень).

У зазначеному періоді підприємство збільшило обсяги кредиторської і дебіторської заборгованостей. При цьому, якщо кредиторська заборгованість зросла на 16,0 відс. і на 30.06.2017 становила 1086 млн грн, то дебіторська заборгованість зросла в 4 рази – до 1954,4 млн грн, з якої заборгованість за виданими авансами – 1149,7 млн гривень.

Зростання обсягів дебіторської заборгованості обмежувало обсяги обігових коштів підприємства, ускладнювало його фінансово-економічний стан та потребувало залучення сторонніх фінансових ресурсів.

Кредитний портфель підприємства постійно збільшувався, що свідчить про зниження його фінансової стійкості та зростаючу залежність від зовнішніх джерел фінансування. Так, заборгованість за залученими кредитними коштами підвищилась в 2,7 раза (з 5070,8 млн грн на початок 2015 року до – 13687,8 млн грн станом на 30.06.2017).

ДП «НЕК «Укренерго» не дотримано норм чинного законодавства, які забороняють здійснювати витрати на капітальні інвестиції, юридичні та аудиторські послуги до затвердження річного фінансового плану підприємства. У періоді, що перевірявся, підприємство до затвердження фінансових планів використало 1340,3 млн грн на капітальні видатки та 1,4 млн грн на оплату юридичних та аудиторських послуг.

У 2015 році фінплан ДП «НЕК «Укренерго» Урядом не затверджений. При цьому підприємство продовжувало виробничу діяльність, капітальне будівництво і реконструкцію об'єктів капітальних інвестицій, на що спрямувало 399,2 млн гривень. Ще 1,4 млн грн було витрачено на оплату юридичних та аудиторських послуг. У 2016 році до затвердження фінплану (27.09.2016) підприємство здійснило капітальні інвестиції у сумі 603,3 млн гривень. Фінплан підприємства на 2017 рік затверджено 09.08.2017, до цього часу витрати на капітальні інвестиції становили 337,8 млн гривень.

Як вже зазначалось, основним джерелом власних доходів підприємства (80,0 відс.) є кошти, отримані за рахунок Тарифу. Протягом 2015–2016 років та I півріччя 2017 року Тариф підприємству переглядався та затверджувався НКРЕКП 11 разів. За цей період **Тариф збільшився у 2,5 раза**, з 2,793 до 6,933 коп./кВт*год. При цьому, **за розрахунками підприємства, потреба у величині Тарифу була у 1,5–1,8 раза вище від фактично затвердженого.** Так, на початок 2015 року підприємство обґрунтовувало Тариф у розмірі 4,065 коп./кВт*год (затверджено 2,793 коп./кВт*год), на початок 2016 року – 9,825 коп./кВт*год (5,332 коп./кВт*год), на 2017 рік – 11,050 коп./кВт*год (6,054 коп./кВт*годину). Тобто при сталих обсягах **підприємство прагнуло до збільшення власних доходів за рахунок зростання тарифу.**

Довідково. Відповідно до затвердженої структури Тарифу, за рахунок власних коштів підприємства передбачалось здійснювати покриття таких основних витрат: на оплату праці з нарахуваннями – в середньому 21,9 відс.; амортизація – 11,1 відс.; капітальні інвестиції – 17,1 відс.; погашення кредитів – 15,4 відс.; відрахування частини прибутку до держбюджету – 9,8 відс.; інші витрати – 24,7 відсотка.

Стратегічний план розвитку ДП «НЕК «Укренерго» на 2015–2019 роки Міненерговугілля не затверджувало. Були **затверджені Стратегічні плани розвитку ДП «НЕК «Укренерго» на 2016–2020 та на 2017–2021 роки.** Водночас, встановлено, що показники цих планів розвитку не приводились у відповідність із фактичними показниками інвестиційних програм та обсягами їх фінансування.

Аудитом встановлено, що у 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року Інвестиційні програми ДП «НЕК «Укренерго» переглядалися та затверджувалися НКРЕКП сім разів, тоді як Тариф переглядався і затверджувався 11 разів. При цьому, якщо у 2015 році Тариф збільшився в 1,6 раза, то затверджені обсяги Інвестиційної програми підприємства зросли тільки в 1,4 раза. В 2016 році ці показники зростали майже пропорційно – в 1,2 раза. За I півріччя 2017 року Тариф переглядався три рази та підвищився в 1,1 раза. Інвестиційну програму підприємства було затверджено лише в березні 2017 року, вже після зазначених змін до Тарифу. Таким чином, **у 2015 році підприємство не приводило планові обсяги фінансування Інвестиційних програм до відповідних змін показників Тарифу.**

В цілому у **2015–2016 роках та I півріччі 2017 року** Інвестиційними програмами підприємства було заплановано здійснення **капітальних інвестицій у обсязі 15422,4 млн грн** (38,6 відс. – кошти Тарифу, 60,6 відс. – за рахунок залучених кредитів та 0,8 відс. – інші джерела). Фактично, у цьому періоді **профінансовано 8989,3 млн грн, або 58,3 відс. запланованого обсягу**, в т. ч. за рахунок коштів Тарифу – 2574,7 млн грн (43,3 відс.), за кредитні кошти – 6389,9 млн грн (68,4 відс.), за рахунок інших джерел – 24,7 млн грн (96 відсотків). При цьому загальне покриття фактичним фінансуванням обсягів виконаних робіт за Інвестиційними програмами в цілому становило 111,7 відсотка.

Таким чином, фактичний **рівень фінансування підприємством у 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року капітальних інвестицій становив лише 58,3 відс. запланованого рівня.**

За даними фінансової звітності, на рахунках обслуговуючих банків постійно рахувались значні залишки коштів підприємства. Так, на початок 2015 року залишок коштів становив 340,5 млн грн, на кінець 2015 року – 3021,4 млн грн, на кінець 2016 року – 3272,9 млн грн, на 30 червня 2017 року – 3276,8 млн гривень. Тобто, **підприємство мало достатні фінансові ресурси для фінансування заходів, передбачених Інвестиційними програмами.** Проте протягом 2015–2016 років та I півріччя 2017 року підприємством недофінансовувались заплановані обсяги капітальних інвестицій в цілому на 41,7 відс., в т. ч. у 2015 році на 51,2 відс. плану, або на 3408,8 млн грн, у 2016 році на 32,9 відс., або на 2468,8 млн грн, за I півріччя 2017 року – 43,6 відс., або 555,3 млн гривень.

Отже, за наявності достатніх фінансових ресурсів підприємством щорічно не виконувалися заходи капітального будівництва в обсягах, передбачених Інвестиційними програмами, що призводило до продовження термінів будівництва об'єктів.

Підприємством здійснювалось залучення кредитних ресурсів, за рахунок яких протягом 2015–2016 років та I півріччя 2017 року профінансовано капітальних вкладень чотирьох основних проектів³⁸ на суму 6389,9 млн гривень. Відповідно до фінансової звітності підприємства³⁹ **обсяги незавершених капітальних інвестицій зростають.** Так, на початок 2015 року вони становили 4337,2 млн грн, на кінець 2015 року – 7758,1 млн грн, за 2016 рік незавершені капітальні інвестиції підвищилися до 11605,1 млн гривень.

Фактично за Інвестиційними програмами виконано робіт на 8049,5 млн грн, або 84,3 відс. запланованих обсягів. Придбане за Інвестиційними програмами обладнання і комплектуючі було прийнято в

---

³⁸ Проект з передачі енергії, Підвищення ефективності передачі електроенергії (модернізація підстанцій), Будівництво повітряної лінії 750 кВ Запорізька АЕС – Каховська, Будівництво ПЛЛ 750 кВ Рівненська АЕС – Київська.

³⁹ Звіт про наявність і рух основних засобів, амортизацію за рік (форма № 11-ОЗ річна).

експлуатацію під час технічного переоснащення об'єктів, підстанцій, ліній електропередач, засобів захисту та диспетчерсько-технологічного управління.

На цей час продовжується будівництво об'єктів, визначених у Інвестиційних програмах ДП «НЕК «Укренерго», які, відповідно до проектів, вже мали бути здані в експлуатацію.

Так, у I півріччі 2017 року підприємство прозвітувало про введення в експлуатацію нового будівництва на суму 3032,1 млн грн за об'єктами проекту «Лінії електропередачі 750 кВ для видачі потужностей Рівненської та Хмельницької АЕС: ПЛ 750 кВ Рівненська АЕС – Київська з розширенням ПС 750 кВ «Київська» та заходами ПЛ 750 кВ», затвердженого Урядом у 2007 році, із терміном його реалізації 24 місяці. Проект переглядався двічі і, на сьогодні, передбачає дев'ять пускових комплексів вартістю 5817,7 млн грн та новий термін будівництва. На цей час виконано окремі етапи, за якими підготовка необхідних для введення в експлуатацію документів ще триває. На кінець I півріччя 2017 року вартість незавершеного будівництва становить 1152,7 млн грн, або 19,8 відс. вартості проекту.

На шостому пусковому комплексі (захід повітряної лінії 750 кВ Хмельницька АЕС – Чорнобильська АЕС на підстанцію 750 кВ «Київська») 19.09.2016 включено ПЛ, а 30.09.2016 підписано акт про завершення робіт. Станом на 01.07.2017 тривали заходи щодо отримання Сертифікату відповідності закінченого будівництвом об'єкта. На восьмому пусковому комплексі (повітряна лінія 750 кВ Рівненська АЕС – Київська) 22.12.2015 включено ПЛ, 19.02.2016 підписано акт про завершення робіт, 25.04.2017 отримано Сертифікат відповідності закінченого будівництвом об'єкта, а 28.04.2017 підряднику видано Акт прийняття до експлуатації. На п'ятому пусковому комплексі (волоконно-оптична лінія зв'язку по трасі повітряної лінії 330 кВ Рівненська АЕС – Грабів – Рівне – Хмельницька АЕС) обладнання поставлене в обсязі 96 відс. потреби, роботи виконані на 50 відсотків.

Також продовжується будівництво за проектом «Повітряна лінія 750 кВ Запорізька АЕС – Каховська з підстанцією 750 кВ «Каховська» та заходами повітряних ліній 330 кВ», затвердженим Урядом у 2011 році, загальною вартістю 4893,2 млн гривень. Будівництво передбачалось завершити протягом 31 місяця, тобто в 2014 році. Незавершене будівництво становить 4799,4 млн грн, або 98 відс. вартості проекту. Продовжуються роботи з будівництва ПЛ 750 кВ: змонтовано 232 опори (46,8 відс.) із 496 необхідних; натягнуто 45,92 км дроту (24,7 відс.) із 186,1 км необхідних. Продовжується будівництво заходів ПЛ 330 кВ Новокаховська – Херсонська: встановлено 55 з 58 опор, змонтовано 21,5 км дроту (49,0 відс.) з 43,8 км необхідних.

Недобудовані на кінець I півріччя 2017 року об'єкти за проектом «Реконструкція ПС 750 кВ «Київська» з встановленням другого автотрансформатора 750 кВ та будівництво заходів повітряних ліній 330 кВ у Київській області», затвердженим Урядом у 2015 році, загальною кошторисною вартістю 984,4 млн гривень. Будівництво передбачалось завершити протягом

15 місяців, тобто у 2016 році. **Незавершене будівництво становить 131,1 млн грн, або 13,3 відс. вартості проекту.**

Крім зазначених вище затверджених Урядом проектів, у 2017 році передбачалось завершити ще три проекти з реконструкції об'єктів. Однак **фактичний стан виконання робіт за цими проектами ставить під сумнів можливість їх вчасного завершення.** За проектами було лише частково поставлене обладнання, роботи не виконані. Зокрема, за проектами «Реконструкція ПС 400/220/110 кВ «Мукачеве»» та «Встановлення другого АТ 330/110/35 кВ на ПС 750/330/110 кВ «Вінницька»» обладнання поставлене на 80 відс., за проектом «Встановлення третього АТ 330/110/35 кВ на ПС 330 кВ «Чернівецька»» – на 23 відсотки.

Слід також зазначити, що протягом 2015, 2016 та I півріччя 2017 року, крім фінансування передбачених Інвестиційними програмами об'єктів, підприємство спрямовувало кошти в загальній сумі 764,2 млн грн на інші об'єкти будівництва (у 2015 році – 196,0 млн грн, у 2016 році – 120,9 млн грн, протягом I півріччя 2017 року – 451,2 млн гривень).

Аудитом встановлено, що у 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року підприємством не забезпечено належного збереження державного майна.

Прямі матеріальні збитки від крадіжок майна підприємства становили 22,0 млн грн, а загальні матеріальні збитки – 47,4 млн гривень. Зокрема, було **викрадено:** 257,3 км дроту, 40,6 км кабелю зв'язку; 5,2 тис. шт. кутників; 2,7 км електрокабеля; 44 опори.

У структурі загальних збитків найбільшу питому вагу (щороку майже 73 відс.) становлять збитки від крадіжок на повітряних лініях. Безперечними «лідерами» за цими показниками є ВП «Донбаська ЕС» та ВП «Північна ЕС».

Встановлено, що охорону майна підприємства забезпечують працівники відомчої воєнізованої охорони служб охорони об'єктів енергосистем (далі – ВОХОР), а також приватні охоронні структури за укладеними договорами (які припинили свою дію у липні 2016 року). Фактична кількість працівників ВОХОР постійно зменшувалась. З 01.01.2016 до 01.07.2017 було звільнено майже кожного другого працівника. Зменшення працівників ВОХОР обумовлено передачею охорони особливо важливих об'єктів до ДП «Управління ВОХОР» Міненергівугілля (у 2016 році – вісім об'єктів, у I півріччі 2017 року – 18).

Залучення для охорони майна підприємством приватних охоронних структур виявилось неефективним. Жодного випадку затримання крадіїв працівниками охоронних структур не зафіксовано. Водночас на оплату послуг з охорони ПЛ приватними охоронними структурами сплачено у 2015 році – 6,7 млн грн, у 2016 році – 4,8 млн гривень.

На час проведення аудиту на тимчасово окупованій території АР Крим та на тимчасово не підконтрольній українській владі території Донецької та Луганської областей знаходяться два відокремлених підрозділи підприємства –

ВП «Кримська електроенергетична система» та ВП «Донбаська електроенергетична система». За інформацією підприємства, **ВП «Кримська ЕС»**, внаслідок пошкоджень сторонніми особами всіх повітряних ліній електропередачі, **в грудні 2015 року фізично відокремилось від ОЕС України**. Починаючи з 00:00 01.01.2016 підприємство фактично не здійснювало управління цим ВП.

Магістральні електромережі (далі – МЕМ) Донецької та Луганської областей були розділені на Бахмутські МЕМ (увійшли до складу ВП «Північна ЕС» – лінії електропередачі довжиною траси – 1750,18 км, 12 підстанцій) та Чайкінські і Луганські МЕМ на неконтрольованій території (лінії електропередачі довжиною траси – 1648,24 км, 17 підстанцій), які залишились у складі ВП «Донбаська ЕС».

Особливості регулювання відносин у сфері електроенергетики на неконтрольованій території були визначені та введені в дію постановою Кабінету Міністрів України від 07.05.2015 № 263 (далі – Постанова № 263). Постановою № 263 передбачалось створити окремий ринок електричної енергії на неконтрольованій території, правила на якому встановлюються багатостороннім договором між його суб'єктами – учасниками цього ринку (виробниками, постачальниками, споживачами та/або іншими суб'єктами господарювання, розташованими на неконтрольованій території).

Згідно з укладеним на підставі рішення Уряду багатостороннім договором на неконтрольованій території було створено окремий ринок електроенергії, на якому підприємство, продовжуючи виконувати функції з диспетчерського управління енергосистемою та з передачі електричної енергії мережами, було позбавлене права впливати на рішення учасників цього ринку, в т. ч. щодо затвердження цін і тарифів на свої послуги.

Розмежування повітряних ліній та перерозподіл земельних ділянок між частинами електромереж контрольованої та неконтрольованої територій було здійснене⁴⁰ (07.06.2016) лише через 13 місяців від набрання чинності Постановою № 263 (07.05.2015) і набрання чинності Багатостороннім договором (01.05.2015). За даними підприємства, 25.07.2017 виконано відключення ліній електропередачі 6-110 кВ, чим повністю була припинена різниця перетоків електроенергії на непідконтрольовану територію Донецької області.

5.1.1. Відокремлений підрозділ «Північна ЕС» ДП «НЕК «Укренерго»

ВП «Північна ЕС» ДП «НЕК «Укренерго» (далі – ВП «Північна ЕС») є відокремленим підрозділом без права юридичної особи, який забезпечує функціонування енергосистеми Північного регіону як складової ОЕС України. ВП «Північна ЕС» здійснює свою діяльність на підставі Положення, яке затверджене в редакції від 27.04.2015.

---

⁴⁰ Наказ ДП «НЕК «Укренерго» від 29.04.2016 № 144 «Про передачу Маріупольських та Бахмутських МЕМ» та наказ ВП «Північна ЕС» від 07.06.2016 № 184 «Про запровадження організаційної структури Північної ЕС».

У зв'язку з проведенням АТО на сході України та втратою контролю над окремими територіями Донецької та Луганської областей, відповідно до рішень ДП «НЕК «Укренерго», кількість підрозділів з експлуатації МЕМ, які входили до складу ВП «Північної ЕС», змінювалась. У 2015 році до складу ВП «Північна ЕС» входили Харківські, Полтавські та Сумські МЕМ. З 31.05.2016 до ВП «Північна ЕС» приєднані Бахмутські МЕМ та Маріупольські МЕМ (Донецька область). У грудні 2016 року Маріупольські МЕМ було передано до ВП «Дніпровська ЕС». Інформація про окремі показники діяльності ВП «Північна ЕС» наведена в табл. 3.

Таблиця 3

Окремі фізичні величини основних фондів, їх вартість та показники діяльності ВП «Північна ЕС» ДП «НЕК «Укренерго»

Показники	од. виміру	на кінець 2015 року	на кінець 2016 року	на 01.07.2017
Довжина повітряних ліній електропередач	км	2368,8	4545,0	3852,7
Кількість підстанцій 110-750 кВ	шт.	14	У6	21
Потужність силових трансформаторів	МВА	7496,0	19752,5	15110,0
Середньооблікова кількість посад	чол.	1371	1806	1763
Балансова (залишкова) вартість ОЗ	тис. грн	297359,0	984111,0	656631,0
Знос ОЗ	відс.	52,7	42,9	47,3
Фінансування інвестиційних програм	тис. грн	19946,1	349054,3	11006,5
Незавершене будівництво за інвестиційними програмами	тис. грн	3035,0	48977,0	10329,0

Дані таб. 3 свідчать, що протягом періоду аудиту відбувалося зменшення загального рівня зношеності основних фондів ВП «Північна ЕС» за збільшення обсягів фінансування капітальних інвестицій, що **свідчить про поступове технічне переоснащення об'єктів та оновлення обладнання.**

При цьому обсяги незавершеного будівництва за інвестиційними програмами зростали, з 3035,0 тис. грн на кінець 2015 року до 10329,0 тис. грн станом на 01.07.2017, за рахунок збільшення структури ВП «Північна ЕС» та продовження будівництва нового об'єкта «ПС 500 кВ «Кремінська» із заходами ПЛ 500 кВ Донбаська-Донська та ПЛ 220 кВ Кремінська-Ювілейна» та продовження робіт із технічного переоснащення ПС 330-750 кВ.

Через зміни в структурі ВП «Північна ЕС», упродовж 2015–2016 років та I півріччя 2017 року **відбулось збільшення чисельності його працівників** (з 1423 до 1763 чоловіки, або на 23,9 відсотка). При цьому встановлено, що кількість затверджених штатних одиниць персоналу основних виробничих та експлуатаційних служб ВП «Північна ЕС» (експлуатації, релейного захисту та автоматики; автоматизації технологічних і оперативно-диспетчерських процесів; засобів диспетчерського та технологічного управління) становила лише близько 35,0 відс. чисельності, передбаченої галузевими нормативами⁴¹. Тобто, підприємством не було забезпечено нормативно необхідної кількості

⁴¹ Наказ Мінпаливенерго від 03.08.2007 № 386 «Про затвердження та введення в дію нормативного документа «Нормативи чисельності промислово-виробничого персоналу для обслуговування магістральних і міждержавних електричних мереж».

працівників основних виробничих служб, які повинні супроводжувати надійну, безперебійну та безпечну роботу елементів енергосистеми ВП «Північна ЕС».

Довідково. У розпорядженні ВП «Північна ЕС» обліковуються: 271 будівля та споруди виробничого призначення; повітряні лінії та кабельні лінії зв'язку; чотири двокімнатні квартири в житлових будинках, які використовуються як гуртожиток; щитовий будинок, приміщення під розміщення профкому та їдальні. У регіоні ВП «Північна ЕС» оформлено 432,6 га земельних ділянок під об'єктами, що становить 96,9 відс. загальної площі, на яку необхідно оформити правовстановлюючі документи.

Через зволікання з боку підприємства, з 2015 року неоформленими залишаються: 2077 земельних ділянок під опорами ліній електропередачі Харківських МЕМ загальною площею 9,4 га; 789 ділянок під опорами ліній електропередачі Полтавських МЕМ загальною площею 3,81 га; площа 0,6 га під опорами ліній електропередачі Бахмутських МЕМ. При цьому на об'єкті ПЛ 330 кВ «Зміївська ТЕС – Полтава» під 19 опорами ліній електропередачі земельні ділянки виявились переданими місцевими органами влади приватним особам у складі земельних паїв. Це створює додаткові ризики порушення режиму функціонування значної ділянки електромережі.

Під час зміни структури ВП «Північна ЕС» приймання-передача основних засобів в окремих випадках здійснювалася формально, без належного проведення їх інвентаризації. Так, інвентаризаційною комісією в матеріалах приймання не були відображені основні засоби, які виведено з експлуатації та які перебувають у неробочому стані з 1998 року (розукомплектовані або потребують заміни в результаті ушкодження). Вказаний факт виявлено через півроку, при передачі Маріупольських МЕМ до ВП «Дніпровська ЕС», відповідно до протоколу від 17.01.2017.

Підприємством не було забезпечено належного та своєчасного оновлення ВП «Північна ЕС» основних засобів та обладнання. При цьому спостерігається постійне накопичення на складах запасів, матеріалів і комплектуючих, які тривалий період не використовуються у діяльності та не є аварійно-ремонтним запасом. Залишок таких основних засобів станом на 01.06.2017 становив 363,7 млн грн, з яких протягом терміну від трьох до 10 і більше років не використовуються та знаходяться на складах основні засоби виробництва на загальну суму 0,5 млн гривень. Також на складах обліковується обладнання виробничого призначення, придбане у 2009–2014 роках для капітального будівництва, яке до теперішнього часу не використовується, на загальну суму 0,3 млн гривень.

Зазначене свідчить про відсутність на підприємстві належної системи ефективного управління державним майном, що призвело до недоцільних витрат на загальну суму 0,8 млн гривень.

У 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року ВП «Північна ЕС» фактично не залучався до процесу складання підприємством його фінансових планів. ВП «Північна ЕС» отримував від підприємства завдання щодо підготовки та подання в електронному вигляді розрахунків згідно із встановленими 50 різними видами додатків, які відрізнялись від загально запроваджених.

Окремі витрати ВП «Північна ЕС» здійснювались у обсягах, що перевищують затверджені підприємством розрахункові показники: витрати, пов'язані з отриманням доходів від іншої операційної діяльності, перевищено в 2015 році на 5,2 млн грн, в 2016 на 4,5 млн грн, за I квартал 2017 року на 1,7 млн грн; у 2016 році витрати на оплату праці перевищено на 10,0 млн грн, відрахування на соціальні заходи – на 0,9 млн грн; матеріальні витрати – за I квартал 2017 року – на 0,2 млн гривень.

При цьому відбувалось недофінансування окремих напрямів діяльності ВП «Північна ЕС». Так, **недофінансування послуг сторонніх організацій за сторожову та воєнізовану охорону**, включаючи обслуговування охоронної сигналізації (у 2015 році фінансування становило 83,5 відс. потреби, у 2016 році – 17,5 відс., за I квартал 2017 року – 67,3 відс.), **створювало передумови для зростання кількості крадіжок державного майна.** За даними ВП «Північна ЕС», у 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року було **встановлено 47 фактів крадіжок** на об'єктах, які не охороняються, **на загальну суму 4,6 млн гривень.** Відомості щодо цих крадіжок внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань, **по жодному з фактів винних осіб не встановлено.** Отже, **незабезпечення підприємством фінансування заходів із збереження державного майна створювало передумови до його розкрадання та, фактично, втрати на загальну суму 4,6 млн гривень.**

За наявності достатнього фінансового ресурсу і залишків коштів у ВП «Північна ЕС» (залишок на початок 2015 року – 10,4 млн грн; на початок 2016 року – 10,2 млн грн; на початок 2017 року – 4,3 млн грн), **підприємством не було забезпечено своєчасної закупівлі обладнання та комплектуючих.** Так, 53,4 відс. загального планового обсягу закупівлі обладнання та комплектуючих на 2015 рік фактично виконано у 2016 році. Аналогічно – 18,3 відс. планового обсягу закупівель на 2016 рік виконано у I кварталі 2017 року. Внаслідок цього **в роботі залишилось застаріле обладнання**, окреме – 1989 року випуску, яке потребує постійного додаткового контролю параметрів та витрат на обслуговування, **що може призвести до виходу із ладу елементів системи та аварій.**

Затверджені підприємством Інвестиційні програми ВП «Північна ЕС» передбачалось фінансувати в цілому за рахунок власних коштів (прибуток, амортизація, інші доходи). Лише в 2015 році заходи Інвестиційної програми ВП «Північна ЕС» були профінансовані на 2,0 відс. загального обсягу за рахунок кредитних коштів. У цілому заходи Інвестиційної програми ВП «Північна ЕС» на 2015 рік були профінансовані на 11,9 відс. запланованого обсягу, на 2016 рік – на 40,1 відс. плану. Інвестиційна програма на 2017 рік, на час проведення аудиту, була профінансована на 15 відсотків. Основні засоби в експлуатацію не вводились.

Отже, протягом 2015–2016 років та I півріччя 2017 року **спостерігалось систематичне недофінансування Інвестиційних програм ВП «Північна ЕС», що призводило до недовиконання робіт за об'єктами та продовження термінів освоєння капітальних вкладень.**

Також встановлено, що у періоді, який перевірявся, підприємством доводилися до ВП «Північна ЕС» суми видатків, не передбачені Інвестиційними програмами, зокрема видатки за Угодою про позику від 10.02.2015 № 8462-UE, відповідно до якої від МБРР отримано позику на реконструкцію (модернізація, дообладнання) двох об'єктів: ПС 330 кВ «Кременчук» та ПС 330 кВ «Суми». За цими об'єктами здійснювалось лише замовлення та виготовлення техніко-економічного обґрунтування, на що витрачено 92,7 тис. гривень. З 2015 року на обслуговування боргових зобов'язань (початкова разова комісія згідно з угодою про позику, відсотки за користування позику) за зазначеною позику видатки вже становили 18,9 млн гривень.

Таким чином, за 2,5 року дії угоди з МБРР ДП «НЕК «Укренерго» було забезпечене лише розроблення техніко-економічного обґрунтування вартістю 92,7 тис. грн з реконструкції об'єктів, передбачених угодою, а **витрати підприємства на обслуговування боргових зобов'язань вже становили 18,9 млн грн, що є неефективним використанням фінансових ресурсів.**

Аудитом також встановлено, що ВП «Північна ЕС» у попередні роки профінансувало проектно-вишукувальні роботи в сумі 75,1 тис грн, будівництво за якими в подальшому не здійснювалося. Зазначені проектні роботи вже не є актуальними та у серпні 2016 року були подані на списання, як морально застарілі. Відповідно, **кошти підприємства у сумі 75,1 тис. грн були витрачені неефективно.**

5.1.2. Відокремлений підрозділ «Південна ЕС» ДП «НЕК «Укренерго»

ВП «Південна ЕС» ДП «НЕК «Укренерго» (далі – ВП «Південна ЕС») є відокремленим підрозділом без права юридичної особи, який забезпечує функціонування енергосистеми Південного регіону як складової ОЕС України⁴². Інформація про окремі показники діяльності ВП «Південна ЕС» наведена в табл. 4.

Таблиця 4

Окремі фізичні величини основних фондів, їх вартість та показники діяльності ВП «Південна ЕС» ДП «НЕК «Укренерго»

Показники	од. виміру	на кінець 2015 року	на кінець 2016 року	на 01.07.2017
Довжина повітряних ліній електропередачі	км	2650,9	2650,9	2650,9
Кількість підстанцій 110-750 кВ	шт.	14	14	14
Потужність силових трансформаторів	МВА	4896,5	4896,5	4896,5
Середньооблікова кількість посад	чол.	1333	1341	1225
Балансова (залишкова) вартість ОЗ	тис. грн	971506	956993	941451
Знос ОЗ	відс.	53,3	63,0	66,3
Фінансування інвестиційних програм	тис. грн	60827,0	47224,0	3843,4
Незавершене будівництво за інвестиційними програмами	тис. грн	526063,7	616879,6	649678,5

⁴² Наказ Міністерства енергетики від 02.08.98 № 107 «Про створення відособлених структурних одиниць державного підприємства «НАК «Укренерго»».

Дані табл. 4 свідчать, що протягом періоду аудиту на ВП «Південна ЕС» не відбувались зміни структури виробничих фондів, які містять 14 підстанцій із загальною потужністю трансформаторів 4896,5 МВА, повітряні лінії електропередач довжиною 2650,9 кілометрів. Зношеність основних фондів за 2015–2016 роки збільшилось на 6,7 відс., а за I півріччя – ще на 3,6 відс., при цьому ступінь зношеності не мала різких та критичних темпів зростання і перебувала в межах нормативних значень⁴³ (< 70 відс.), що свідчить про **стабільний стан основних виробничих фондів ВП «Південна ЕС»**. Нові об'єкти капітального будівництва не вводились.

Середньооблікова чисельність штатних працівників ВП «Південна ЕС» у 2015–2016 роках залишалась сталою (від 1333 чол. у 2015 році до 1341 чол. у 2016 році). Лише у I півріччі 2017 року вона зменшилася на 116 чол., внаслідок скорочення невиробничого персоналу (транспортного забезпечення).

При цьому обсяги незавершеного будівництва за інвестиційними програмами ВП «Південна ЕС» зростали, з 526063,7 тис. грн на кінець 2015 року до 649678,5 тис. грн станом на 01.07.2017, за рахунок продовження будівництва нового об'єкта «ПЛ 750 кВ Запорізька АЕС–Каховська з ПС 750 кВ «Каховська» та заходів ПЛ 330 кВ». Вартість незавершеного будівництва за цим об'єктом станом на 01.07.2017 становила 646404,0 тис. гривень.

Зростання обсягів незавершеного будівництва було обумовлене, зокрема, зниженням обсягів фінансування Інвестиційної програми, яку у 2016 році було профінансовано у сумі 47224,0 тис. грн, що на 13603 тис. грн менше, ніж у 2015 році.

ВП «Південна ЕС» оформлено 119,15 га земельних ділянок під об'єкти електропостачання. Проте, через несвоєчасне виконання розробок проектів землеустрою і отримання дозвільних документів, неоформленими залишаються 0,9 га земельних ділянок під опорами ліній електропередачі. **Це створює додаткові ризики порушення режиму їх функціонування.**

У 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року ВП «Південна ЕС» фактично не залучався до процесу складання підприємством його фінансових планів. ВП «Південна ЕС» отримував від підприємства завдання щодо підготовки та подання в електронному вигляді розрахунків згідно із встановленими 50 різними видами додатків, які відрізнялись від загальноновпроваджених.

У 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року у ВП «Південна ЕС» **дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги зроста майже у 3 рази**, в т. ч. за виданими авансами на 14,8 відс. з 18777,0 тис. грн до 21551,0 тис. грн, **що обмежувало обсяги обігових коштів підрозділу.**

При цьому **стан претензійної роботи є незадовільним**. Так, аудитом встановлено, що ВП «Південна ЕС» ведеться претензійно-позовна робота із стягнення штрафних санкцій з ТОВ «ІНВП» «ІНТЕП» за невиконання умов договору у сумі 3386,3 тис. гривень. При цьому суму санкцій було розраховано

---

⁴³ Наказ Мінекономрозвитку від 15.03.2013 № 253.

невірно, з огляду на термін прострочення, – 25 днів, тоді як фактичний термін майже в 2 рази більший – 44 дні. Таким чином, **через невірні розрахунки штрафних санкцій ВП «Південна ЕС» недоотримає 6365,7 тис. гривень.**

Встановлено, що на балансі ВП «Південна ЕС» обліковується державне майно вартістю 6,8 млн грн, передане Консорціуму «Південна Енергетична Компанія» в спільну діяльність ще у 2007 році. Передача майна відбулась за договором про спільну діяльність⁴⁴, яким передбачено об'єднання ресурсів його учасників для відновлення та використання високовольтної електричної мережі ПЛ-750 кВ «Південноукраїнська АЕС-Ісакча» (далі – Мережа), яка була знеструмлена з 2000 року.

Починаючи з 2012 року Консорціум «Південна Енергетична Компанія» неодноразово ініціював повернення ДП «НЕК «Укренерго» майна цієї ділянки у зв'язку з припиненням фінансування спільної діяльності Компанією «EMFESZ Kft». У свою чергу ДП «НЕК «Укренерго» порушував перед Міненерговугіллям питання погодження відмови підприємства від подальшої участі у договорі. Через невиконання Консорціумом «Південна Енергетична Компанія» вимог договору щодо забезпечення збереження вкладів учасників спільної діяльності та контролю умов їх використання, майно Мережі розкрадалось.

Протягом майже 5-річного листування з Міненерговугіллям щодо погодження останнім питання відмови ДП «НЕК «Укренерго» від договору, остаточного рішення не прийнято.

Таким чином, через зволікання Міненерговугіллям із прийняттям остаточного рішення щодо реалізації договору про спільну діяльність, ДП «НЕК «Укренерго» **не організовано належного контролю за управлінням об'єктами державної власності та забезпеченням збереження державного майна.** Як наслідок, державне майно вартістю 6,8 млн грн, передане ДП «НЕК «Укренерго» Консорціуму «Південна Енергетична Компанія» в спільну діяльність у 2007 році, **фактично втрачено.**

Через крадіжки майна Херсонської МЕМ ВП «Південної ЕС» було ініційовано 15 кримінальних проваджень на суму збитків 475,0 тис. гривень. При цьому лише за трьома кримінальними провадженнями судами було винесено обвинувальний вирок та прийнято рішення про відшкодування матеріальної шкоди.

З 2015 року залишаються відкритими шість кримінальних проваджень щодо пошкодження майна на суму 1052 тис. гривень. По Миколаївській МЕМ через пошкодження майна ініційовано відкриття 23 кримінальних проваджень – збитки становлять 44,1 тис. гривень. Вирок суду винесено лише по одному провадженню. По Одеській МЕМ через пошкодження майна відкрито 96 кримінальних проваджень із сумою збитків – 1640,5 тис. гривень. Жодне з кримінальних проваджень не вирішене по суті.

⁴⁴ Договір від 03.10.2007 між ДП «НЕК «Укренерго», Консорціумом «Південна Енергетична Компанія» та Компанією «EMFESZ Kft» строком на 50 років.

5.2. ДП «Харківський НДІ комплексної автоматизації»

ДП «Харківський науково-дослідний інститут комплексної автоматизації» (м. Харків, далі – ДП «ХІКА») створено у 1992 році⁴⁵. Відповідно до нової редакції Статуту підприємства, затвердженої у 2011 році⁴⁶, основними напрямками його діяльності, зокрема, є: розробка та впровадження автоматичних та автоматизованих систем керування на нових, реконструйованих або модернізованих об'єктах енергетичної галузі; удосконалення та впровадження програмного забезпечення автоматичних та автоматизованих об'єктів енергетичної галузі тощо. Статутний капітал – 147,6 тис. гривень. До об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, ДП «ХІКА» не належить.

Аудитом встановлено, що у Статуті ДП «ХІКА» не відображено низки повноважень уповноваженого органу управління (Міненерговугілля), які визначені за ним статтею 6 Закону № 185⁴⁷, що **свідчить про невиконання Міненерговугіллям повноваження із забезпечення приведення у відповідність із законодавством установчих документів підприємства.**

Міненерговугіллям протягом п'яти років не забезпечено добору і призначення компетентного керівництва підприємства, яке б на стабільній основі могло ним ефективно управляти. Керівництво ДП «ХІКА» з 2012 року⁴⁸ здійснює як виконувач обов'язки директора Орловський В. А. (заступник директора з наукової роботи), контракт з яким не укладався. Конкурс на посаду директора ДП «ХІКА» Міністерством не оголошувався.

В дослідженому періоді Міненерговугіллям не забезпечено затвердження стратегічних планів розвитку ДП «ХІКА». Тобто орієнтири розвитку для ДП «ХІКА» Міненерговугіллям не визначалися.

З'ясовано, що впродовж 2016 року відбулось незначне скорочення загальної штатної чисельності працівників ДП «ХІКА» (з 60,5 од. до 56 од.), яку на 2017 рік затверджено у кількості 56 одиниць, з них 35 – за основною науково-дослідницькою діяльністю та 21 – керівництво та адміністративні підрозділи. Штати укомплектовано на 86 відсотків.

Фінансово-економічний стан ДП «ХІКА» нестабільний. Аналіз основних показників його господарської діяльності засвідчив, що у 2015 році підприємство мало збиток у сумі 50,0 тис. гривень. У 2016 році фінансово-

⁴⁵ Наказ Міністерства енергетики та електрифікації України від 09.01.92 № 2.

⁴⁶ Наказ Міненерговугілля від 13.10.2011 № 618.

⁴⁷ Зокрема, щодо затвердження річних фінансових та інвестиційних планів, а також інвестиційних планів на середньострокову перспективу (3–5 років) підприємства та здійснення контролю за їх виконанням; виявлення державного майна, яке тимчасово не використовується, та внесення пропозиції щодо умов його подальшого використання; погодження підприємству договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном; організації і проведення конкурсів з визначення керівника підприємства; забезпечення проведення інвентаризації майна підприємства відповідно до визначеного Кабінетом Міністрів України порядку.

⁴⁸ Наказ Міненерговугілля від 05.03.2012 № 33.2-к/к.

господарський стан ДП «ХІКА» значно покращився, підприємством отримано чистий прибуток у сумі 458 тис. гривень. Позитивна динаміка діяльності підприємства збереглася і у I кварталі 2017 року, чистий прибуток в якому обраховано у сумі 4066 тис. гривень.

Слід зазначити, що у 2016 році та I кварталі 2017 року ДП «ХІКА» як наукова установа була звільнена від сплати до бюджету частини чистого прибутку⁴⁹. За підсумками 2016 року підприємством розподілено 50 відс. чистого прибутку у сумі 299 тис. грн до фонду розвитку, що позитивно вплинуло на обсяг капітальних інвестицій у його науково-дослідну діяльність. У цьому ж періоді окреслилася позитивна тенденція до збільшення обсягів виготовлення науково-дослідної продукції, що вказує на ефективність діяльності і наявність перспектив до розвитку підприємства.

У 2016 році, у порівнянні з 2015 роком, спостерігається значне зростання доходів підприємства, до 8408 тис. грн, що більше на 5219 тис. грн, або у 1,8 раза, ніж у попередньому році. Такий стан обумовлений збільшенням обсягу замовлень щодо створення підприємством науково-дослідної продукції (згідно з укладеними договорами).

На балансі ДП «ХІКА» станом на 01.06.2017 обліковуються 15 будинків та споруд загальною балансовою вартістю 652,8 тис. гривень. Із загальної площі будівель та споруд ДП «ХІКА» (8810,2 кв. м) в діяльності підприємства використовується 7042,4 кв. м (80,0 відс.), передано в оренду – 1189,9 кв. м (13,5 відс.), знаходяться в аварійному стані і не використовуються – 577,9 кв. м (6,5 відсотка). Протягом періоду, що перевірявся, відчуження, списання, реалізація зазначеного майна не проводилися. На всі будівлі є технічні паспорти, видані КП «Харківське міське бюро технічної інвентаризації» станом на 01.12.99. Водночас, **свідоцтво на право власності на це майно** ДП «ХІКА» не оформлено, чим порушено вимоги підпункту 2 пункту 1 статті 3 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень»⁵⁰. Зазначене створює ризики випадкової втрати чи пошкодження майна. Право ДП «ХІКА» на постійне користування земельною ділянкою загальною площею 0,9 га підтверджено державним актом (від 22.05.2000).

Протягом досліджуваного періоду ДП «ХІКА» виконувалось 23 договори на створення та поставку науково-технічної продукції.

За виконання цих робіт підприємством за 2015 рік нараховано дохід в сумі 2905,0 тис. грн, за 2016 рік – 8090,0 тис. грн, за 5 місяців 2017 року – 6408,0 тис. гривень. При цьому встановлено, що стан розрахунків за виконані науково-технічні роботи був незадовільним. За бухгалтерськими даними підприємства дебіторська заборгованість становила станом на: 01.01.2015 – 4124,0 тис. грн; на 01.01.2016 – 1030,0 тис. грн; на 01.01.2017 – 3253,0 тис. грн;

⁴⁹ Відповідно до ст. 11¹ Закону № 185 (у редакції із змінами, внесеними Законом України від 26.11.2015 № 848 «Про наукову і науково-технічну діяльність»).

⁵⁰ Закон України від 01.07.2004 № 1952.

на 01.06.2017 – 6591,0 тис. гривень. З урахуванням погашення заборгованості, яка обліковувалась на початок кожного періоду, фактично надійшло 6423,2 тис. грн, 7226,8 тис. грн та 3070,0 тис. грн відповідно за періодами.

Найбільші суми дебіторської заборгованості обліковуються за ЧАТ НВП «Імпульс», який за обсягом є найбільшим замовником робіт ДП «ХІКА». Так, через неповну оплату з боку ЧАТ НВП «Імпульс» вартості фактично виконаних ДП «ХІКА» науково-технічних робіт за договором, укладеним 01.08.2016, станом на 01.01.2017 утворилась заборгованість у сумі 1980,0 тис. грн, яка в подальшому збільшилась та станом на 01.06.2017 становила вже 6188,0 тис. гривень. Такий стан розрахунків негативно відбивається на фінансово-економічному становищі ДП «ХІКА».

У той же час встановлені випадки, коли **через бездіяльність керівництва ДП «ХІКА» щодо забезпечення розрахунків з контрагентами у повному обсязі підприємство понесло збитки**. Так, за АТ «ЛьвівОГРЕС» на всі звітні дати обліковується дебіторська заборгованість у загальній сумі 370,0 тис. грн, яка утворилась з 29.12.2012 через несплату останнім повної вартості виконаних ДП «ХІКА» науково-технічних робіт. Передбачена договорами з АТ «ЛьвівОГРЕС» пеня за затримку платежів ДП «ХІКА» не застосовувалась. **Претензійна робота щодо стягнення цієї заборгованості на підприємстві не велась**. Як наслідок, на теперішній час, через вплив терміну позовної давності⁵¹, можливість подання позову до суду фактично відсутня.

Аудитом встановлено, що станом на 01.06.2017 на підставі чотирьох договорів оренди, згідно з якими орендодавцем виступає РВ ФДМУ в Харківській області, здається в оренду 894,2 кв. м приміщень ДП «ХІКА». Загальна вартість орендної плати становить 39,7 тис. грн, в тому числі частки орендної плати, яка залишається у ДП «ХІКА», – 9,2 тис. грн на місяць.

Водночас встановлено, що **заборгованість з орендної плати та відшкодування спожитих комунальних послуг орендатора ПВП «Квітень» станом на 01.06.2017 становить 52,4 тис. грн** (в т. ч. вартість спожитих комунальних послуг та плати податку на землю – 31,6 тис. грн, вартість орендної плати – 20,8 тис. гривень). Ця заборгованість обліковується протягом усього досліджуваного аудитором періоду. **Претензійна робота щодо стягнення цієї заборгованості підприємством не велася**. Отже, **через бездіяльність керівництва ДП «ХІКА» щодо забезпечення розрахунків з ПВП «Квітень» у повному обсязі підприємство понесло збитки у сумі 31,6 тис. грн** (витрати понесені підприємством за комунальні послуги, спожиті ПВП «Квітень») та недоотримані доходи у сумі **20,8 тис. грн** (оплата орендної плати).

Аудитом встановлено, що перед складанням річної фінансової звітності за 2015 та 2016 роки ДП «ХІКА» проведено повну інвентаризацію активів та зобов'язань підприємства з перевіркою їх фактичної наявності та документального підтвердження. Нестач та лишків встановлено не було.

---

⁵¹ Стаття 257 Цивільного кодексу України.

Проте, під час складання актів інвентаризації розрахунків з дебіторами і кредиторами ДП «ХІКА» не забезпечено документального підтвердження заборгованості від окремих підприємств-дебіторів (ТОВ «Енергія-Плюс» в сумі 45,4 тис. грн та АТ «ЛьвівОРГРЕС» в сумі 370,0 тис. грн), чим **порушено вимоги п. 7.2 Положення** про інвентаризацію активів та зобов'язань⁵². Відповідні акти звірки з цими підприємствам ДП «ХІКА» не склалися.

Результати аналізу свідчать, що **науково-технічні роботи ДП «ХІКА» є затребуваними підприємствами електроенергетичної галузі**. Підприємство протягом останніх півтора року нарощує обсяги робіт та валового доходу. Водночас **керівництвом ДП «ХІКА», за відсутності належного контролю з боку Міненерговугілля у 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року, не забезпечено повною мірою ефективної фінансово-господарської діяльності підприємства. Мали місце порушення чинного законодавства.**

5.3. ДП «Спеціалізована база з комплектної поставки електроенергетичного обладнання»

ДП «Спеціалізована база з комплектної поставки електроенергетичного обладнання» (Дніпропетровська обл., м. Зеленодольськ, далі – ДП «Спецбаза») створено відповідно до наказу Міненерговугілля від 18.03.2014 № 247 (далі – Наказ № 247) шляхом виділення зі складу ДП «Укренергокомплект» однойменного структурного підрозділу.

Встановлено, що від часу створення підприємства **Міненерговугілля не забезпечило добір та призначення його керівництва**, яке б на стабільній основі могло ним ефективно управляти. Керівництво ДП «Спецбаза» вже майже три роки здійснює виконуючий обов'язки директора Ткаченко В. В., призначений Міненерговугіллям на цю посаду 22.12.2014⁵³. Як встановлено, конкурс на посаду директора підприємства Міністерством не оголошувався.

Відповідно до Статуту ДП «Спецбаза», затвердженого наказом Міненерговугілля від 17.04.2015 № 239, предметом його діяльності, зокрема, є розміщення на складі та зберігання продукції, а основним завданням – централізоване забезпечення електроенергетичним обладнанням підприємств, підпорядкованих Міненерговугіллю. Статутний капітал підприємства становить 1207,9 тис. гривень. До об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, ДП «Спецбаза» не відноситься.

Всупереч вимогам статті 75 Господарського кодексу фінансові плани ДП «Спецбаза» на 2016 і на 2017 роки **не склалися** та до Міненерговугілля на затвердження не подавалися. Також в дослідженому періоді Міненерговугіллям **не забезпечено затвердження стратегічних планів** розвитку підприємства, що суперечить п. 8 його Статуту. Тобто, протягом усього часу існування показники фінансово-господарської діяльності та орієнтири розвитку для ДП «Спецбаза» Міненерговугіллям не визначалися.

⁵² Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879.

⁵³ Наказ Міненерговугілля від 22.12.2014 № 286.

Підприємство працювало **без затверджених фінансових та стратегічних планів розвитку**. У 2016–2017 роках підприємство власними наказами затверджувало облікову політику, проте в порушення вимог абзацу 2 частини 5 статті 8 Закону № 996 ці **накази з Міненерговугіллям не погоджувалися**.

Аудитом встановлено, що за відсутності належного контролю з боку Міненерговугілля ДП «Спецбаза» здійснює фінансово-господарську діяльність з порушенням норм Статуту та чинного законодавства.

Структура та штатні розписи підприємства, які склалися та затверджувалися в. о. директора ДП «Спецбаза» (03.08.2015, 01.01.2016, 01.12.2016, 01.01.2017, 01.03.2017, 01.05.2017), **всупереч п. 7.7 Статуту з Міненерговугіллям не погоджувалися**. Зазначене створювало підґрунтя для непродуктивного використанні коштів ДП «Спецбаза».

Аудитом з'ясовано, що в зв'язку з тим, що основним видом діяльності підприємства є надання послуг із збереження майна сторонніх підприємств, **механізатор** (входив в комплексну бригаду, зайняту на навантажувально-розвантажувальних роботах) **фактично не виконував обсяг робіт, визначений його посадовими обов'язками**⁵⁴. На його заробітну плату протягом 2015–2016 років та двох місяців 2017 року підприємством використано **35,5 тис. гривень**⁵⁵. Тобто ці кошти були використані **непродуктивно**. Посада і працівник скорочені з березня 2017 року.

У періоді, який аналізується, штатна і фактична чисельність працівників ДП «Спецбаза» була практично однаковою. Станом на 03.08.2015 на підприємстві фактично працювало 11 осіб, на 01.06.2017 – 10 осіб. Основний персонал – охоронники (5 одиниць). Середньомісячна заробітна плата по підприємству коливалася від 2708 грн (у 2016 році) до 3734 грн (у 2017 році).

На сьогодні, основу діяльності та доходу Підприємства складають реалізація залишків обладнання та надання стороннім організаціям послуг із зберігання товарно-матеріальних цінностей (складські послуги).

Фінансово-економічний стан ДП «Спецбаза» нестабільний. Аналіз основних показників його господарської діяльності засвідчив щорічне зниження товарообігу. Так, якщо у 2014 році обсяг реалізованої продукції становив 605,6 тис. грн, то у 2015 році – 551,9 тис. грн, а у 2016 році – 526,4 тис. гривень. При цьому, якщо фінансово-господарська діяльність ДП «Спецбаза» у 2015–2016 роках була **прибутковою** (балансовий прибуток 35,0 і 5,0 тис. грн, відповідно), то у I кварталі 2017 року **збитки** ДП «Спецбаза» – **54,0 тис. гривень**. Рентабельність діяльності має тенденцію до зниження (з 6,3 відс. у 2015 році до 0,9 відс. у 2016 році).

Підприємство розташоване та користується земельною ділянкою площею 5,9 га, яка надана в користування ДП «Укренергокомплект»⁵⁶. ДП «Спецбаза»

⁵⁴ Виконання робіт з навантаження, розвантаження, переміщення всіх видів вантажів.

⁵⁵ В 2015 році – 8,4 тис. грн, 2016 році – 19,1 тис. грн, I кварталі 2017 року – 8,0 тис. гривень.

⁵⁶ Акт від 22.12.2008 серія ЯЯ № 046052.

переоформлення земельної ділянки на цей час не проведено у зв'язку з відсутністю коштів, вартість земельної ділянки не обліковується. На балансі підприємства обліковується 13 будівель та споруд (усі потребують капітального ремонту) загальною первісною балансовою вартістю 1576,7 тис. грн, залишкова вартість – 722,8 тис. гривень. Загальна площа – 7649,3 кв. м, з неї **площа нерухомого майна, яка не використовується, – 5138,5 кв. метрів. Також не використовується 30 од. основних засобів (під'їзних колій, теплотраси, верстатів деревообробних, інших), на які нараховувалися амортизаційні відрахування, що призвело до непродуктивних витрат на загальну суму 41,3 тис. гривень**⁵⁷.

ДП «Спецбаза» протягом дослідженого періоду майно в оренду не здавалося, відчуження державного майна шляхом його реалізації або передачі основних засобів в комунальну власність не проводилося. Відповідні звернення до Міненерговугілля не направлялися.

В дослідженому періоді ДП «Спецбаза» не забезпечено відображення на позабалансовому обліку підприємства вартості майна, переданого йому на договірних засадах на зберігання сторонніми організаціями, що є порушенням вимог відповідної Інструкції⁵⁸ Мінфіну. Крім того, не було проведено його інвентаризацію. Так, в дослідженому періоді, укладено три договори на надання послуг зі зберігання майна на складах ДП «Спецбаза», якими передбачено, що найменування майна, яке передавалося на зберігання підприємству, визначається актами прийому-передачі, які **містили його перелік без визначення його вартості**. Керівництво ДП «Спецбаза» **не володіло інформацією стосовно вартості майна, переданого йому в дослідженому періоді на зберігання**. Лише під час аудиту на вимогу контрольної групи Рахункової палати підприємство звернулося із відповідним запитом до підприємств-поклаждодавців, які надали оновлений перелік взятого на позабалансовий облік майна з визначенням його вартості у загальній сумі **7999,8 тис. гривень**.

Крім того, внаслідок недотримання ДП «Спецбаза» вимог пункту 5 статті 9 Закону № 996 в частині своєчасності пред'явлення рахунків, станом на 01.08.2016 було занижено в бухгалтерському обліку підприємства дебіторську заборгованість на 15,0 тис. гривень⁵⁹.

Підприємством проведено реалізацію залишків майна, яке перебувало на складі, на суму 173,4 тис. грн⁶⁰, **без прийняття комісією з ціноутворення ДП «Спецбаза» рішення щодо визначення їх вартості, що суперечить**

⁵⁷ В 2015 році – 3,3 тис. грн, 2016 році – 30,6 тис. грн, I кварталі 2017 року – 7,4 тис. гривень.

⁵⁸ Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Мінфіну від 30.11.99 № 291.

⁵⁹ Українській державній корпорації з виконання монтажних і спеціальних будівельних робіт «Укрмонтажспецбуд».

⁶⁰ У 2015 році – на 18,3 тис. грн; у 2016 році – на 151,5 тис. грн, у I кварталі 2017 року – на 3,6 тис. гривень.

наказам про облікову політику підприємства. За таких умов, залишки реалізовувалися за їх балансовою вартістю, яка в кілька разів перевищує ціну товару (визначалася за схожою назвою з різних джерел).

Водночас на складі підприємства досі обліковуються залишки товарно-матеріальних цінностей балансовою вартістю 248,6 тис. грн, більшість з яких була отримана ще в 1990–2000 роках та від тривалого зберігання втратила свій товарний вигляд і властивості. Заходи щодо його списання не вживаються. Підприємство несе непродуктивні витрати на зберігання такого майна. Також, всупереч вимогам наказу Міненерговугілля від 11.11.2016 № 727⁶¹, підприємством проведено списання козлового крану двоконсольного з вантажним візком ККС-10 первісною вартістю 25,4 тис. гривень.

Результати аналізу свідчать, що ДП «Спецбаза» **практичного значення для електроенергетичної галузі не має.** Підприємство не спроможне виконувати передбачене Статутом завдання, а його подальша робота за результатами фінансово-господарської діяльності є недоцільною (нерентабельність, неплатоспроможність, неможливість виконувати свої фінансові зобов'язання). **Перспективи його розвитку відсутні.** Неодноразові звернення до Міненерговугілля щодо доцільності існування підприємства залишилися без відповіді.

ВИСНОВКИ

1. Міністерством енергетики та вугільної промисловості України у 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року не забезпечено належним чином ефективного управління об'єктами державної власності у електроенергетичному комплексі.

Із сорока шести державних підприємств, установ, організацій і об'єднань, що належали до сфери управління Міненерговугілля, та господарських товариств, щодо яких Міненерговугілля здійснювало управління корпоративними правами держави, на час аудиту господарську діяльність здійснювали менше половини. При цьому частина підприємств саме для електроенергетичного комплексу свою значущість вже втратила.

Двадцять два підприємства перебувають у стані банкрутства, санації чи припинення діяльності. У більшості випадків цей стан триває протягом декількох років.

Стратегічні плани розвитку Міненерговугілля затвердило лише двом підприємствам – ДП «НЕК «Укренерго» та ПАТ «Укргідроенерго». Решта працюючих суб'єктів господарювання електроенергетичного комплексу здійснювали свою діяльність за відсутності таких планів. Тобто, **орієнтири розвитку для них Міненерговугіллям не визначалися, відповідно, штучно знижувалася ефективність їх фінансово-господарської діяльності.**

2. Чинне законодавство достатньою мірою визначає правові основи господарської діяльності, повноваження уповноважених державних

---

⁶¹ «Про надання згоди на списання майна з балансу ДП «Спецбаза».

органів управління і суб'єктів управління тощо. Проте у сфері електроенергетики, на виконання зобов'язань України перед Європейським Союзом, законодавство змінювалося.

У періоді, що перевірявся, **забезпечення програмних питань розвитку паливно-енергетичного комплексу, зокрема в електроенергетичній галузі, було недостатнім. Програмні документи, необхідність затвердження яких була визначена чинною у періоді аудиту Енергетичною стратегією України на період до 2030 року, затверджені не були, а саме: Державна цільова програма розвитку магістральних та міждержавних електричних мереж напругою 220-750 кВ; Галузева програма модернізації ліній та підстанцій напругою 220-750 кВ; Галузева програма розвитку електричних мереж напругою 35-110(150) кВ та визначення обсягів реконструкції електричних мереж напругою 0,4-10 кВ; Програма адаптації нормативно-технічних вимог з експлуатації обладнання об'єктів електроенергетики відповідно до європейських стандартів тощо.**

Такий стан справ негативно позначався на діяльності підприємств електроенергетичного комплексу.

Крім того, **такий засіб стимулювання розвитку господарської діяльності підприємств електроенергетичного комплексу, як надання їм податкових пільг саме за галузевою ознакою, державою не застосовувався.**

Діюче Положення про Міненерговугілля є недосконалим і його норми повною мірою не відповідають нормам Закону України «Про управління об'єктами державної власності».

3. Міненерговугілля не забезпечило належного рівня ефективності управління та контролю за діяльністю значної кількості підприємств електроенергетичного комплексу, які через їх незадовільний фінансово-економічний стан втратили перспективи подальшої роботи.

З п'яти підприємств електроенергетичного комплексу, що належать до сфери управління Міненерговугілля і розташовані на тимчасово окупованій території АР Крим та на тимчасово не підконтрольній українській владі території Донецької та Луганської областей, лише два діяли як самостійні юридичні особи. Проте жодне з них не здійснило перереєстрацію на підконтрольній українській владі території.

Міненерговугілля несвоєчасно, не в повному обсязі та з помилками надавало Мінекономрозвитку інформацію про діяльність підприємств електроенергетичного комплексу, що унеможливлювало реальне оцінювання ефективності управління підприємствами галузі.

4. Міненерговугілля не забезпечило створення ефективної системи управління та контролю за діяльністю підприємств електроенергетичного комплексу. Організаційна структура та кадровий склад Міністерства неодноразово змінювалися, що негативно позначалося на результатах його роботи та, як наслідок, – на стані справ у галузі в цілому. Системність і послідовність у рішеннях Міненерговугілля щодо таких змін відсутні.

Міненерговугіллям також не забезпечено якісного добору кандидатур на посади керівників підприємств електроенергетичного комплексу, які б на стабільній основі могли ними ефективно управляти. Як наслідок, управління більшістю підприємств здійснюють виконавчі обов'язків керівників підприємств.

5. Діяльність Уряду та Міненерговугілля щодо затвердження фінпланів підприємствам електроенергетичної галузі була недостатньо ефективною і здійснювалася несвоєчасно, з порушенням термінів, визначених статтею 75 Господарського кодексу України.

Фінплан ДП «НЕК «Укренерго» на 2015 рік Урядом не затверджувався. Фінплан ПАТ «Укргідроенерго» на 2016 рік був затверджений Урядом із загальним перевищенням законодавчо встановлених термінів на 152 день. Фінплан ДП «НЕК «Укренерго» на 2016 рік затверджений Урядом із загальним перевищенням законодавчо встановлених термінів на 271 день.

Аналогічна ситуація повторилася при погодженні та затвердженні проекту фінплану ДП «НЕК «Укренерго» на 2017 рік, який був затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 № 531-р, тобто із загальним перевищенням законодавчо встановлених термінів на 221 день.

Фінплан ПАТ «Укргідроенерго» на 2017 рік був затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.02.2017 № 80-р із загальним перевищенням законодавчо встановлених термінів на 38 днів.

Затримка із затвердженням фінпланів негативно позначалася на діяльності підприємств електроенергетичної галузі, оскільки унеможливлювала здійснення ними капітальних витрат. В окремих випадках така ситуація створювала передумови до порушення законодавства.

У періоді, що перевірявся, окремими підприємствами були допущені **перевитрати коштів за плановими показниками фінпланів та здійснені незаплановані витрати. Здійснювалися витрати до затвердження фінпланів.** При цьому зміни до фінпланів цих підприємств не ініціювалися і не вносилися. **Всього підприємствами електроенергетичного комплексу з порушенням вимог статті 75 Господарського кодексу, в частині обов'язку додержання основного планового документа – фінансового плану, використано 2272,4 млн гривень.**

6. У 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року вимоги до власної облікової політики (її затвердження, оновлення, зміни) погоджували з Міненерговугіллям лише чотири підприємства електроенергетичної галузі, а саме: ДП «НЕК «Укренерго», ДПЗД «Укрінтеренерго», ДП «Харківський НДІ комплексної автоматизації» та ДП «Калуська теплоцентраль-нова».

З одинадцяти інших працюючих підприємств, яким Міненерговугіллям погоджувалися фінплани, облікову політику востаннє було погоджено для ДП «Регіональні електричні мережі» у 2014 році, ДП «ДОНОРГРЕС» – у 2013 році, ДП НДПВЦ «Укренергопраця» – у 2007 році. Відповідно, **окремі норми облікової політики цих підприємств у досліджуваний період**

є застарілими і містять посилання на нормативно-правові акти, які втратили чинність. Як наслідок, **були штучно створені передумови для порушень**, зокрема, щодо обліку основних засобів та інвентаризації.

Затверджені Міненерговугіллям у 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року **плани діяльності з внутрішнього аудиту не відображають реального стану справ з проведення контрольних заходів**. Більшість аудитів проводилися як позапланові. У зазначеному періоді **внутрішнім аудитом Міненерговугілля були охоплені лише дев'ять підприємств електроенергетичного комплексу**. На ДПЗД «Укрінтеренерго» та ПАТ «Центренерго» заходи внутрішнього аудиту проводилися два роки поспіль. Щодо інших підприємств електроенергетичного комплексу заходи внутрішнього аудиту не проводилися і їх діяльність залишалася поза межами контролю Міненерговугілля.

7. Міненерговугілля не забезпечило ефективної та результативної діяльності щодо розпорядження державним майном, що належить до сфери його управління. **Відповідна комісія** несвоєчасно розглядала документи та приймала рішення щодо списання об'єктів державної власності, що є порушенням вимог **Порядку списання об'єктів державної власності**, затвердженого Кабінетом Міністрів України постановою від 08.11.2007 № 1314. **Перевищення термінів надання комісією згоди на списання майна у 2015 році становило від 8 до 204 днів; у 2016 році – від 8 до 173 днів; у I півріччі 2017 року – від 6 до 87 днів**.

Значна частина документів підприємств галузі перебувала в Міненерговугіллі більше року і взагалі не розглядалася. Зокрема, **не прийнято рішення** щодо списання витрат ДП «НЕК «Укренерго» на виконання 41 проектної роботи загальною залишковою вартістю **1,1 млн гривень**. Будівництво за цими проектами ДП «НЕК «Укренерго» не здійснювалося з різних причин (у т.ч. у зв'язку з відсутністю фінансування та необхідністю коригування проекту внаслідок зростання його вартості, а також втратою актуальності проекту).

Фактично, Міненерговугілля у 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року затягувало розгляд поданих підприємствами документів **та перевищувало терміни** надання погоджень на списання державного майна, що спричинило накопичення значної кількості матеріально і фізично зношеного майна, непридатного до подальшої експлуатації.

8. Показники діяльності 14 підприємств електроенергетичного комплексу, за якими Кабінет Міністрів України і Міненерговугілля затверджували фінансові плани та які у повному обсязі надавали Міненерговугіллю фінансову, бухгалтерську і статистичну звітність, свідчать, що **фінансово-економічну базу галузі формують лише три підприємства** – ДП «НЕК «Укренерго», ДПЗД «Укрінтеренерго» та ПАТ «Укргідроенерго», оскільки найбільші за обсягами виробництва та реалізації продукції.

За даними фінансової звітності **підприємств електроенергетичного комплексу (14 од.) у 2015 році було реалізовано продукції на суму 21231,4 млн грн, у 2016 році – на 16429,7 млн грн, у I півріччі 2017 року – на**

8786,7 млн гривень. За результатами 2016 року, порівняно з 2015 роком, вісім із 14 підприємств збільшили абсолютні обсяги чистого доходу від реалізації, а шість зменшили обсяги своїх грошових надходжень.

Негативним фактором є зменшення у 2015–2016 роках чисельності працюючих на підприємствах електроенергетичного комплексу. Якщо у 2014 році на 14 підприємствах працювало 22 тис. чол., то впродовж 2015–2016 років їх кількість зменшилася: у 2015 році – на 1451, у 2016 році ще на 1346 чоловік. Водночас середня заробітна плата у 2016 році, порівняно з 2015 роком, збільшилася на 10 підприємствах.

Фінансово-економічний стан більшості працюючих підприємств є нестабільним, а визначені фінпланами показники їх діяльності здебільшого у повному обсязі не досягаються.

9. Фінансово-економічний стан ДП «НЕК «Укренерго» є стабільним. Залишаються сталими показники обсягів переданої електроенергії, зменшується заборгованість за товарну продукцію. **У 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року підприємство отримувало прибуток** (у 2015 році – 820,4 млн грн, у 2016 році – 3012,1 млн грн, у I півріччі 2017 року – 1898,6 млн гривень).

У той же час, у зазначеному періоді підприємство збільшило обсяги кредиторської і дебіторської заборгованостей. При цьому, якщо кредиторська заборгованість зросла на 16,0 відс. і станом на 30.06.2017 становила 1086 млн грн, то дебіторська зросла в 4 рази – до 1954,4 млн гривень. Підвищення обсягів дебіторської заборгованості обмежувало обсяги обігових коштів підприємства, ускладнювало його фінансово-економічний стан та потребувало залучення сторонніх фінансових ресурсів.

Протягом 2015–2016 років та I півріччя 2017 року тариф підприємству переглядався та затверджувався Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) 11 разів і збільшився у 2,5 раза, з 2,793 до 6,933 коп./кВт*год.

Складені ДП «НЕК «Укренерго» та затвержені НКРЕКП інвестиційні програми не відображають реального стану об'єктів капітального будівництва та не містять повного переліку таких об'єктів.

Фактичний рівень капітальних інвестицій ДП «НЕК «Укренерго» у 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року становив лише 58,3 відс. від запланованого рівня. Тобто, за наявності достатніх фінансових ресурсів підприємством щорічно не виконувалися заходи капітального будівництва в обсягах, передбачених інвестиційними програмами, що призводило до продовження термінів будівництва об'єктів.

Недофінансування інвестиційних програм ДП «НЕК «Укренерго» створювало ризики їх невиконання та призводило до збільшення вартості і термінів будівництва окремих об'єктів.

У 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року підприємством не забезпечено належного збереження державного майна. **Прямі матеріальні збитки від крадіжок майна підприємства становили 22,0 млн грн, а загальні**

матеріальні збитки – 47,4 млн гривень. Зокрема, було викрадено: 257,3 км дроту, 40,6 км кабелю зв'язку; 5,2 тис. шт. кутників; 2,7 км електрокабеля; 44 опори. **Залучення підприємством для охорони майна приватних охоронних структур виявилось неефективним.**

Протягом 2015–2016 років та I півріччя 2017 року підприємством невчасно проводяться заходи з реконструкції та технічного переоснащення окремих об'єктів енергосистеми. Оновлення технологічно необхідних елементів ОЕС України відбувається повільно, переважно за рахунок залучення під державні гарантії кредитних фінансових ресурсів.

Під час зміни структури відокремленого підрозділу «Північна ЕС» ДП «НЕК «Укренерго» приймання-передача основних засобів в окремих випадках здійснювалася формально, без належного проведення їх інвентаризації.

ДП «НЕК «Укренерго» не було забезпечено належного та своєчасного оновлення відокремленим підрозділом «Північна ЕС» основних засобів та обладнання. Спостерігається постійне накопичення на складах запасів, матеріалів і комплектуючих, які тривалий період не використовуються у діяльності та не є аварійно-ремонтним запасом. Залишок таких основних засобів станом на 01.06.2017 становив 363,7 млн гривень.

ДП «НЕК «Укренерго» не організовано належного контролю за управлінням об'єктами державної власності та забезпеченням збереження державного майна. Як наслідок, державне майно вартістю 6,8 млн грн, передане ДП «НЕК «Укренерго» Консорціуму «Південна Енергетична Компанія» в спільну діяльність у 2007 році, фактично втрачено.

Через зволікання з боку підприємства, з 2015 року неоформленими залишаються: 2077 земельних ділянок під опорами ліній Харківських МЕМ загальною площею 9,4 га; 789 ділянок під опорами ліній Полтавських МЕМ загальною площею 3,81 га; площа 0,6 га під опорами ліній електропередачі Бахмутських МЕМ. При цьому на об'єкті ПЛ 330 кВ «Зміївська ТЕС – Полтава» під 19 опорами ліній електропередачі земельні ділянки передані місцевими органами влади приватним особам у складі земельних паїв. Також у ВП «Південна ЕС» через несвоєчасне виконання проектів землеустрою і отримання дозвільних документів неоформленими залишаються 0,9 га земельних ділянок під опорами ліній електропередачі. Це створює додаткові ризики порушення режиму функціонування значної ділянки електромережі.

10. Науково-технічні роботи ДП «Харківський науково-дослідний інститут комплексної автоматизації» є затребуваними підприємствами електроенергетичної галузі. Підприємство протягом останніх півтора року нарощує обсяги робіт та валового доходу.

Водночас **Міненерговугіллям не забезпечено затвердження стратегічних планів** розвитку цього підприємства, тобто орієнтири його розвитку Міненерговугіллям не визначалися.

Керівництвом ДП «Харківський науково-дослідний інститут комплексної автоматизації», за відсутності належного контролю з боку Міненерговугілля, у 2015–2016 роках та I півріччя 2017 року не забезпечено повною мірою ефективної фінансово-господарської діяльності підприємства. Мали місце порушення чинного законодавства.

Встановлені випадки, коли **через бездіяльність керівництва ДП «Харківський науково-дослідний інститут комплексної автоматизації» не забезпечено розрахунків з контрагентами у повному обсязі.** Так, за АТ «ЛьвівОГРЕС» обліковується дебіторська заборгованість у загальній сумі **370,0 тис. гривень.** Претензійна робота щодо стягнення цієї заборгованості на підприємстві не велась. Як наслідок, через сплив терміну позовної давності можливість подання позову до суду фактично відсутня. Відповідно, ці кошти підприємством втрачено.

11. За відсутності належного контролю з боку Міненерговугілля, фінансово-господарська діяльність ДП «Спеціалізована база з комплектної поставки електроенергетичного обладнання» є неефективною. В періоді, що перевірявся, **внаслідок неналежного контролю з боку Міненерговугілля, керівництвом цього підприємства не забезпечено виконання норм чинного законодавства, що призвело до порушень ведення бухгалтерського обліку на суму 8,0 млн грн, порушень чинного законодавства на суму 25,4 тис. грн та непродуктивних витрат у сумі 76,8 тис. гривень.**

Протягом усього часу існування показники фінансово-господарської діяльності та орієнтири розвитку для ДП «Спеціалізована база з комплектної поставки електроенергетичного обладнання» Міненерговугіллям не визначалися. Підприємство працювало **без затверджених фінансових та стратегічних планів розвитку.** Керівник підприємства на постійній основі Міненерговугіллям не призначався, що лише збільшувало проблеми функціонування підприємства.

Таким чином, підприємство неспроможне виконувати передбачене Статутом завдання. Його подальша робота є недоцільною, практичне значення для галузі втратило. Перспективи його розвитку відсутні. В той же час Міністерство не вжило жодних заходів для приватизації зазначеного підприємства.

ПРОПОЗИЦІЇ

- 1. Надіслати Верховній Раді України інформацію про результати аудиту.**
- 2. Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України та запропонувати:**
  - забезпечити своєчасне затвердження фінансових планів для відповідних підприємств електроенергетичної галузі та контроль за їх виконанням;
  - забезпечити утворення Міненерговугіллям комісії з відбору членів наглядової ради ДП «НЕК «Укренерго».

3. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту ефективності управління Міністерством енергетики та вугільної промисловості України об'єктами державної власності у електроенергетичному комплексі надіслати Міністерству енергетики та вугільної промисловості України і рекомендувати:

- зобов'язати керівників державних підприємств, установ, організацій, що належать до сфери управління Міненерговугілля, а також господарських товариств, щодо яких Міненерговугілля здійснює управління корпоративними правами держави, оновити та подати на погодження до Міненерговугілля розпорядчі документи щодо визначення облікової політики підприємств;

- забезпечити своєчасність затвердження фінансових планів підприємствам електроенергетичного комплексу;

- опрацювати питання щодо можливості подання підприємствами електроенергетики, ліцензована діяльність яких регулюється шляхом затвердження НКРЕКП тарифу, проектів фінансового плану до 1 вересня року, який передує плановому, з обов'язковим наступним коригуванням показників фінансового плану з урахуванням затверженого НКРЕКП тарифу на плановий рік;

- зобов'язати ДП «НЕК «Укренерго» усунути невідповідність організаційної структури підприємства до його фактичних організаційних складових, забезпечити існуючі структурні одиниці нормативно необхідною кількістю працівників основних виробничих служб, які повинні супроводжувати надійну, безперебійну та безпечну роботу елементів енергосистеми, та здійснювати заходи із охорони і збереження майна;

- зобов'язати ДП «НЕК «Укренерго» привести планові показники Стратегічних планів розвитку у відповідність із фактичними показниками виконання інвестиційних заходів;

- зобов'язати ДП «НЕК «Укренерго» зосередити фінансування складових інвестиційних програм в частині проектів нового будівництва, затверджених Урядом, та об'єктів модернізації з високим ступенем виконання робіт, а також вжити заходів щодо прискорення вирішення питання остаточного погодження відмови від договору з Консорціумом «Південна Енергетична Компанія» про спільну діяльність для відновлення та використання високовольтної електричної мережі ПЛ-750 кВ «Південноукраїнська АЕС-Ісакча» та забезпечити повернення переданого за договором майна;

- зобов'язати ДП «НЕК «Укренерго» прискорити належне оформлення відокремленими підрозділами правовстановлюючих документів на земельні ділянки та забезпечити повернення в державну власність ділянок під опорами ліній електропередачі, які передані приватним особам у складі земельних паїв;

- вжити заходів щодо усунення усіх виявлених недоліків і порушень;

- регулярно інформувати Рахункову палату про стан виконання її рекомендацій.

Додаток 1

**Державні підприємства електроенергетичного комплексу,
які у 2015–2016 роках і I півріччі 2017 року належали до сфери управління
Міненерговугілля, та господарські товариства, щодо яких воно
здійснювало управління корпоративними правами держави**

№ з/п	Найменування	Місцезнаходження
1	ДП «Національна енергетична компанія «Укренерго»	м. Київ
2	ДП «Криворізька теплоцентраль» **	м. Кривий Ріг
3	Державний проектно-вишукувальний та науково-дослідний інститут «Укренергомережпроект»	м. Харків
4	ДП «Державний науково-дослідний і проектно-конструкторський інститут інноваційних технологій в енергетиці та енергозбереженні»	м. Київ
5	ДП «Науково-дослідний та проектний інститут «Укрдіпрогазоочистка»*	м. Запоріжжя
6	ДП «Львівське конструкторське бюро»	м. Львів
7	Державний науково-дослідний інститут теплоенергетики (НДІТЕ)	м. Горлівка
8	ДП «Науково-дослідний інститут високих напруг» **	м. Слов'янськ
9	ДП «Харківський НДІ комплексної автоматизації»	м. Харків
10	Державне підприємство з науково-технічних робіт по енергозбереженню в електроенергетиці «Укренергоефективність» ****	м. Київ
11	Державне підприємство з комплектної поставки устаткування «Укренергокомплект» ****	м. Київ
12	ДП «Енергоелектроніка» *	м. Київ
13	Державне підприємство з впровадження та налагодження засобів електронних вимірювань «Укренергоналадкавимірювання» *	м. Київ
14	ДНВП «Вітроенергосервіс» ***	м. Сімферополь
15	ДП «Екоенергопром»	м. Донецьк
16	Запорізьке ДНВП «Система» *	м. Запоріжжя
17	ДП «Укренерготехцентр» *	м. Київ
18	ДП «Дніпровибухпром»	м. Вишгород
19	ДП «Лабораторія великомасштабних гідравлічних і геотехнічних досліджень»	м. Дніпродзержинськ
20	ДП Державне міжгалузеве науково-технічне підприємство «Центр промислових технологій» *	м. Київ
21	ДП «Український галузевий науково-інженерний центр «Укренергодіагностика» *	м. Київ
22	ДП «Лисичанська ТЕЦ» **	м. Лисичанськ
23	ДП «ТЕЦ – 2 «ЕСХАР» *	смт Есхар
24	ДП «Зуївська експериментальна теплоелектроцентраль» **	м. Зугрес

Продовження додатка 1

№ з/п	Найменування	Місцезнаходження
25	Державне Донбаське підприємство з пуску, налагоджування, вдосконалення технології та експлуатації електростанцій та мереж (ДОНОРГРЕС)	м. Горлівка
26	ДП «Донузлавська вітрова електростанція» ***	смт Чорноморське
27	ДП «Кримські генеруючі системи»	м. Сімферополь
28	ДП «Калуська теплоелектроцентраль» ***	м. Калуш
29	ДП «Регіональні електричні мережі»	м. Вишгород
30	ДП «Севєродонецька ТЕЦ» **	м. Севєродонецьк
31	ДП «Науково-виробничий центр «Укренергоінформатизація» **	м. Київ
32	Об'єднання енергетичних підприємств «Галузевий резервно-інвестиційний фонд розвитку енергетики»	м. Київ
33	Державне підприємство зовнішньоекономічної діяльності «Укрінтеренерго»	м. Київ
34	ДП «Спеціалізований консалтинговий центр» *	м. Київ
35	ДП «Спеціалізований центр підготовки кадрів»	м. Українка
36	ДП «Управління відомчої воєнізованої охорони»	м. Київ
37	ДП «Науково-дослідний проектний і впроваджувальний центр організації праці в енергетиці та енергобудівництві «Укренергопраця» (НДПВЦ «Укренергопраця»)	м. Київ
38	ДП «Агенція з питань нерухомості та земельних відносин в паливно-енергетичному комплексі України»	м. Київ
39	ДП «Спеціалізована база з комплектної поставки електроенергетичного обладнання»	м. Зеленодольськ
40	НАК «Енергетична компанія України» *	м. Київ
41	ПАТ «Миколаївська ТЕЦ»	м. Миколаїв
42	ПАТ «Укргідроенерго»	м. Вишгород
43	ПАТ «Херсонська ТЕЦ» *	м. Херсон
44	ПАТ «Одеська ТЕЦ»	м. Одеса

* Прийнято рішення щодо ліквідації

** Порушено справу про банкрутство

*** Прийнято рішення щодо реорганізації

**Планові і фактичні показники чистого доходу та собівартості продукції підприємств у 2015–2016 роках
та I півріччі 2017 року**

млн грн

№ з/п	Підприємства	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)						Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт та послуг)					
		2015 рік		2016 рік		I пів. 2017 року		2015 рік		2016 рік		I пів. 2017 року	
		план	факт	план	факт	план	факт	план	факт	план	факт	план	факт
1	ДП «НЕК «Укренерго»	5467,5	5433,5	7606,1	7173,6	4189,5	4580,8	1974,9	1947,4	2393,4	2185,1	1198	1049,8
2	ДП «ДПВНДІ «Укренергомережпроект»	33,8	9,2	19,9	9,6	2,8	0,9	27,5	12,8	17	7,7	2,2	1,6
3	ДП «Львівське конструкторське бюро»	2,3	2,3	2,6	2,5	0,6	0,6	1,8	1,8	2	1,9	0,5	0,5
4	ДП «НДІ високих напруг»	6	1,1	7,2	1,7	3,6	0,4	4	0,7	5	1	2,5	0,3
5	ДП «Харківський НДІ комплексної автоматизації»	4,7	2,9	4,6	8,1	1,6	0,7	3,6	2,1	3,4	6,2	1,2	0,4
6	ДП «ДОНОРГРЕС»	27,7	13,3	28	9,4	8,1	2,7	24,7	14,4	24,9	7,2	7,2	0,9
7	ДП «Регіональні електричні мережі»	345,4	2589,5	–	2345,9	1044,3	1068,5	285,2	2620,6	–	2209,8	1024	990,6
8	ДПЗД «Укрінтеренерго»	10065,9	8619,1	7813	768,9	6	65,7	9885,9	8055,4	7548,1	656,8	4	57,1
9	ДП «Спеціалізований центр підготовки кадрів»	3	0,8	0,7	0,7	0,3	0,7	1,7	0,7	0,5	0,5	0,2	0,3
10	ДП «Управління відомчої воєнізованої охорони»	25	43,6	42	48	24	31	20,6	43,1	36,6	42,1	20,8	27,9
11	ДП «НДППВЦ «Укренергопраця»	0,5	0,2	0,2	0,3	0,1	0	0,4	0,2	0,2	0,1	0,04	0,02
12	ДП «Агенція з питань нерухомості та земельних відносин в ПЕК України»	–	0,4	0,7	0,1	0,2	–	–	0,2	0,5	0,1	0,1	–
13	ПАТ «Дністровська ГАЕС»	–	46,3	52,7	63,1	23,1	45,7	–	30	34,4	38,8	15,3	20,1
14	ПАТ «Укргідроенерго»	4312	4469,2	4800,5	5997,8	3015,9	2988,9	2218,1	2218,9	2761,5	2625,7	1407,7	1312,6
Всього		20293,8	21231,4	20378,2	16429,7	8320,1	8786,7	14448,4	14948,3	12827,5	7783,0	3683,7	3462,1

**Планові і фактичні показники чистого прибутку та капітальних інвестицій у 2015–2016 роках
та I півріччі 2017 року**

млн грн

№ з/п	Підприємства	Чистий прибуток (збиток)						Капітальні інвестиції					
		2015 рік		2016 рік		I пів. 2017 року		2015 рік		2016 рік		I пів. 2017 року	
		план	факт	план	факт	план	факт	план	факт	план	факт	план	факт
1	ДП «НЕК «Укренерго»	1174,1	820,4	3939,1	3012,1	1834,4	1898,6	7285,3	3213,3	7752,4	4436,8	1487,8	777,5
2	ДП «ДПВНДІ «Укренергомережпроект»	1,5	-6,1	0,2	-0,4	0,03	-1,1	0,5	0	0,3	–	0,1	0,003
3	ДП «Львівське конструкторське бюро»	0,1	0,1	0,1	0,1	0,03	0,03	0,02	0,006	0,02	0,03	0,01	0,01
4	ДП «НДІ високих напруг»	0	-1,9	0	-1,1	0,01	1	0,3	0,005	0,3	–	–	–
5	ДП «Харківський НДІ комплексної автоматизації»	0,1	-0,1	0,1	0,5	1,1	4,1	0,04	0,004	0,04	0,03	–	–
6	ДП «ДОНОРГРЕС»	0,02	0,02	0,02	0,4	0,01	–	0,08	0,001	0,1	–	–	–
7	ДП «Регіональні електричні мережі»	–	-2230,8	–	-561,5	0,9	-162,2	–	1,2	1,2	1,2	–	–
8	ДПЗД «Укрінтеренерго»	19,1	153,4	16,5	10,9	-3,2	5,4	53	47,1	75,4	19,3	–	–
9	ДП «Спеціалізований центр підготовки кадрів»	0,01	-0,4	0,003	0,01	0,1	0,1	–	–	–	–	–	–
10	ДП «Управління відомчої воєнізованої охорони»	0,4	-3,7	0,3	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,5	0,7	–	–
11	ДП «НДППВЦ «Укренергопраця»	0,01	-0,02	–	0,001	–	-0,03	0,002	–	–	–	–	–
12	ДП «Агенція з питань нерухомості та земельних відносин в ПЕК України»	–	-0,05	0,03	-0,2	0,01	0,1	0,006	–	0,01	–	–	–
13	ПАТ «Дністровська ГАЕС»	–	–	1,8	1,8	0,4	5,4	140,3	120,1	11,9	11,5	3,4	2,7
14	ПАТ «Укргідроенерго»	1016,9	1090,5	1221,8	2209,7	1080,4	1327,5	6,5	16,5	2742,4	1392,3	1265,6	734,6
Всього		2212,2	-178,7	5180,0	4672,4	2914,3	3079,0	7486,2	3398,5	10584,6	5861,9	2756,9	1514,8